

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

ดวงพร หลิมรัตน์

ผู้ตรวจ

รศ.ธิดา โมสิกรัตน์

รศ.นภลัย สุวรรณธาดา

ผศ. ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช

บรรณาธิการ

ดร.ชลธิชา สุตมูข

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
ดวงพร หลิมรัตน์.

หนังสือเรียนภาษาไทย ม.๓.-กรุงเทพฯ : แม็ค, ๒๕๕๕.
๒๔๘ หน้า.

๑. ภาษาไทย--การศึกษาและการสอน (มัธยมศึกษา).

I. ชื่อเรื่อง.

495.91807

ISBN 978-974-412-580-4

สงวนลิขสิทธิ์ : มีนาคม ๒๕๕๕

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็น
ส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะได้รับอนุญาต
เป็นลายลักษณ์อักษร

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด
MAC PRESS CO., LTD.

ส่งมอบลิขสิทธิ์จ่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าว

ในนาม บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

เลขที่ ๙/๙๙ อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว ๓๘ ถนนลาดพร้าว

แขวงจันทราเกษม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

☎ ๐-๒๙๓๘-๒๐๒๒-๗ โทรสาร ๐-๒๙๓๘-๒๐๒๘

E-mail : macpress@MACEducation.com www.MACEducation.com

พิมพ์ที่ : บริษัท กรีนแอปเปิ้ลกราฟิกส์ พรินติ้ง จำกัด

คำนำ

เจตนารมณ์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ต้องการสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ ในเวทีโลกให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว ต้องมุ่งเน้นความสำคัญทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น การจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงต้องมุ่งเน้นทักษะกระบวนการคิด ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน

ดังนั้น เพื่อให้ทิศทางการพัฒนาผู้เรียนเป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด จึงมอบหมายให้คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ร่วมกันจัดทำหนังสือเรียนแม็คชุดนี้ เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยมีเนื้อหาครบถ้วนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทั้ง ๕ สาระ ได้แก่ สาระที่ ๑ การอ่าน สาระที่ ๒ การเขียน สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย สาระที่ ๕ วรรณคดี และวรรณกรรม

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เล่มนี้ มีเนื้อหาสาระทั้งวรรณคดี และวรรณกรรม ความรู้หลักการใช้ภาษา กิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มุ่งเน้น กระบวนการคิด ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน รักการเขียน รักการศึกษาค้นคว้า

คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลงด้วยดี และหวังอย่างยิ่งว่าหนังสือเรียนแม็คเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้สนใจใฝ่เรียนรู้ทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยมา ณ โอกาสนี้

ดวงพร หลิมรัตน์

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ตรงตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้
สาระที่ ๑ การอ่าน	ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน
สาระที่ ๒ การเขียน	ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด	ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์
สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย	ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม	ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คำชี้แจง

สำหรับครูผู้สอนและผู้ปกครอง

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มนี้ บริษัทสำนักพิมพ์แม็ค จำกัด ได้จัดทำและพัฒนาขึ้นใหม่ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยในการจัดทำและพัฒนาหนังสือเรียนแม็คครั้งนี้ นอกจากการจัดเนื้อหาให้ตรงกับสาระแกนกลางและตัวชี้วัดชั้นปีที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแล้ว ยังได้นำผลการวิจัยประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ซึ่งบริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยมาดำเนินการพัฒนาหนังสือเรียนชุดนี้ ดังนี้

๑. จัดทำสาระการเรียนรู้ให้ตรงตามตัวชี้วัดชั้นปีและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรทุกมาตรฐานที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดให้เรียนในแต่ละปี

๒. จัดทำตัวชี้วัดชั้นปีเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักและความพยายามของสถานศึกษาที่จะจัดการเรียนการสอนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

๓. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อฝึกกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของหลักสูตร ซึ่งสามารถศึกษารายละเอียดได้จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่สำนักพิมพ์ได้จัดทำขึ้นตามแนวทางการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) ทั้งนี้ผู้สอนควรชี้แจงและให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนปฏิบัติได้จริง

๔. จัดทำเนื้อหาเพิ่มเติมนอกเหนือจากหนังสือเล่มนี้ โดยสำนักพิมพ์เป็นผู้รับผิดชอบคุณภาพเองในรูปแบบ MAC e-knowledge ผู้สอนและผู้เรียนที่มีความสนใจจะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สามารถหาข้อมูลได้ที่ www.MACeducation/e-knowledge หรือเชื่อมต่อกับ Web Site ของสำนักพิมพ์ คือ www.MACeducation.com ซึ่งมีฐานข้อมูลที่ท่านสามารถ Download มาศึกษาได้

๕. เพื่อสนองนโยบายในการพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนโยบายให้มีการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาทุกระดับ ได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบภาระงานที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ โดยแทรกไว้ในกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจบางหน่วยที่มีเนื้อหาสอดคล้อง โดยใช้ตราสัญลักษณ์โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการกำกับไว้ เพื่อเป็นจุดสังเกตสำหรับผู้สอนจะได้แนะนำผู้เรียน และผู้สอนควรเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

๖. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวทางการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) ของ Grant Wiggins และ Jay McTighe ทั้งนี้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เพิ่มภาระงาน ๒ ลักษณะ สำหรับผู้สอนนำไปประยุกต์ดัดแปลง เพื่อการพัฒนาเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับแก้ปัญหาในชั้นเรียน คือ

- นวัตกรรมเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์
- นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

๗. เพื่อส่งเสริมให้ผู้สอนได้วิจัยในชั้นเรียนและเขียนรายงานการวิจัยที่มีรูปแบบเหมาะสม ทางสำนักพิมพ์ได้จัดทำแบบฟอร์มแนวทางการเขียนรายงานเพิ่มไว้ให้ทุกหน่วยการเรียนรู้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตระหนักว่า ควรใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความไว้วางใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์ และจึงขอตั้งปณิธานว่า จะสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อวงการการศึกษาตลอดไป

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน นางลอย และ เอรಾವัน

ตรงตามมาตรฐาน ท ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓, ท ๒.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๖, ท ๔.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑, ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑, ๒, ๓ และ ๔

ความรู้ทางภาษา

หลักภาษา

คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

การใช้ภาษา

การถอดคำประพันธ์

ภาพพจน์

การเขียนชี้แจง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ขาซ้ายของแม่

ตรงตามมาตรฐาน ท ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓, ท ๒.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒ และ ๖, ท ๔.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑, ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑ และ ๓

ความรู้ทางภาษา

หลักภาษา

คำภาษาบาลี-สันสกฤต

การใช้ภาษา

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

การเขียนคำเชิญชวน

การอธิบาย

โวหารการเขียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สุภาษิตสุภาษิต

ตรงตามมาตรฐาน ท ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑ และ ๕, ท ๒.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒, ท ๓.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๔ และ ๖, ท ๔.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓, ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓ และ ๔

ความรู้ทางภาษา

หลักภาษา

การใช้คำราชาศัพท์

การใช้ภาษา

การเขียนประกาศ

การพูด

การอ่านเพื่อวิเคราะห์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี

ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ตรงตามมาตรฐาน ท ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓, ท ๒.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒ และ ๖, ท ๔.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓, ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒ และ ๓

ความรู้ทางภาษา

หลักภาษา

ระดับภาษา

การใช้ภาษา

การเขียนเชิงสร้างสรรค์

สารคดีและบันเทิงคดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ บทกวีเรื่อง “อยู่อย่างพอเพียง”

ตรงตามมาตรฐาน ท ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓ และ ๕, ท ๒.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒ และ ๖, ท ๔.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒, ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑, ๒ และ ๓

ความรู้ทางภาษา

หลักภาษา

ประโยคความซ้อน

หน้า

๖๗

๘๒

๘๒

๕๔

๕๗

๑๐๑

๑๐๕

๑๓๒

๑๓๒

๑๓๗

๑๔๐

๑๔๗

๑๕๑

๑๕๑

การใช้ภาษา

เรียงความ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ สารคดีเรื่อง “เพลงพื้นบ้าน”

ตรงตามมาตรฐาน ท ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓, ๕, ๖ และ ๑๐, ท ๒.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๖, ท ๓.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒ และ ๔, ท ๔.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๔, ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑, ๒ และ ๓

ความรู้ทางภาษา

หลักภาษา

คำทับศัพท์

การใช้ภาษา

ภาษาถิ่น

การเลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ

มารยาทในการอ่าน

การได้วาที

การพิจารณาสารจากอวัจนภาษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ บทกวีร่วมสมัยเรื่อง “คำพ่อ”

ตรงตามมาตรฐาน ท ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓, ท ๒.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒, ท ๓.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒, ท ๔.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๕, ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒ และ ๓

ความรู้ทางภาษา

หลักภาษา

ศัพท์วิชาการ

การใช้ภาษา

การวิเคราะห์ วิจัย และหาเหตุผลจากการฟังและการดู

การเขียนโฆษณา คติพจน์ คำคม คำขวัญ

หน้า

๑๕๓

๑๕๕

๑๖๕

๑๖๕

๑๖๗

๑๗๑

๑๗๕

๑๗๖

๑๗๕

๑๘๓

๑๘๖

๑๘๖

๑๘๒

๑๘๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ พระบรมราชาบาทในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตรงตามมาตรฐาน ท ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓, ท ๒.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๔ และ ๕, ท ๓.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๔ และ ๖, ท ๔.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๖, ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒ และ ๓

ความรู้ทางภาษา

หลักภาษา

หลักการแบ่งโคลง

การใช้ภาษา

จดหมายกิจธุระ

การย่อความ

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

ดัชนี

หน้า

๒๐๑

๒๑๑

๒๑๑

๒๑๔

๒๒๒

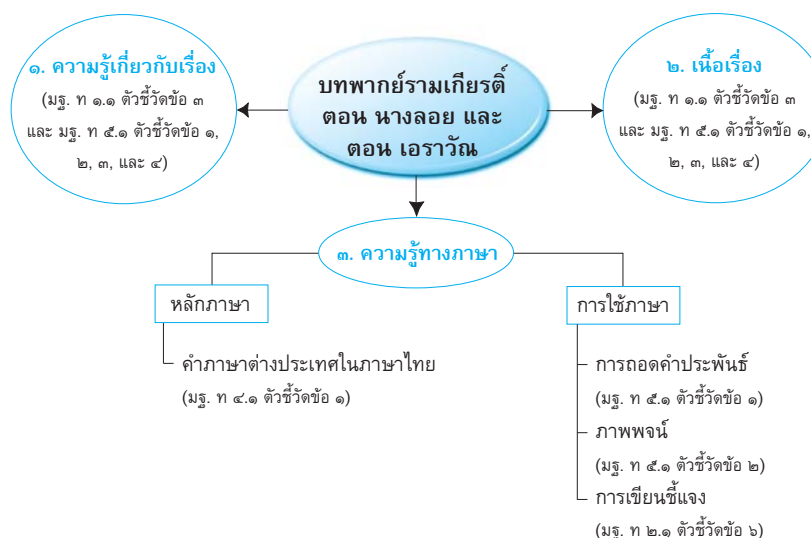
๒๓๑

๒๓๒

๒๓๕

บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน นางลอย และ ตอน เอรಾವัน

ตัวชี้วัดขั้นปี

๑. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน (มฐ. ท ๑.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓)
๒. เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และได้แย้งอย่างมีเหตุผล (มฐ. ท ๒.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๖)
๓. จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย (มฐ. ท ๔.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑)
๔. สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น (มฐ. ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๑)
๕. วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน (มฐ. ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๒)
๖. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (มฐ. ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๓)
๗. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง (มฐ. ท ๕.๑ ตัวชี้วัดข้อ ๔)

ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง

บทนำเรื่อง

บทพากย์รามเกียรติ์ เรียกกันทั่วไปว่า บทพากย์โขน พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระราชนิพนธ์ไว้ ๔ ตอน ได้แก่ พรหมศาสตร์ นาคบาศ นางลอย และเอรಾವัน สำหรับตอนที่นำมาให้นักเรียนศึกษาคือ นางลอยและเอรಾವัน

บทพากย์รามเกียรติ์ ตอนนางลอย กล่าวถึงเหตุการณ์ตอนที่ทศกัณฐ์ออกอุบายเพื่อสลายกองทัพพระราม โดยให้นางเบญจกายลูกสาวของพิเภกแปลงร่างเป็นนางสีดาลอยน้ำไปถึงที่ตั้งกองทัพพระราม นางเบญจกายจำต้องทำตามเพราะเกรงกลัวทศกัณฐ์ นางเบญจกายแปลงตัวได้เหมือนนางสีดาทุกส่วน จนทศกัณฐ์ยังหลงคิดว่าเป็นนางสีดาตัวจริง

พระรามลงสรงน้ำที่หน้า พบร่างนางสีดาแปลงลอยน้ำมาจึงเรียกพระลักษมณ์ให้มาดูทั้งสองพระองค์เสียพระทัยจนสลบไป เหล่าทหารวานรก็พากันร้องไห้คร่ำครวญตามไปด้วย เมื่อพระราม พระลักษมณ์ฟื้นแล้ว หนุมานกราบทูลว่าไม่น่าจะเป็นนางสีดา สงสัยจะเป็นยักษ์แปลงกายมา เพราะตามธรรมดาคนตายต้องเน่าเปื่อยและไม่ลอยทวนกระแสน้ำ จึงขอพิสูจน์ด้วยการเผาร่างแปลงนั้นในกองเพลิง นางเบญจกายทนร้อนไม่ไหวจึงกลายร่างกลับเป็นร่างเดิมเหาะหนีไป หนุมานตามจับเอาตัวมาได้ นำมาเฝ้าพระราม นางสารภาพเรื่องราวทั้งหมด สุคริพขอให้พิเภกตัดสินความครั้งนี้ แม้จะรักลูกเพียงใด พิเภกก็ตัดสินให้ตัดหัวเสียบประจาน พระรามประจักษ์ในความซื่อสัตย์ยุติธรรมของพิเภก ก็ทรงเมตตาให้ปล่อยนางเบญจกาย และให้หนุมานพาไปส่งกลับเมือง ระหว่างทางหนุมานได้เกี่ยวพาราสีและได้นางเป็นภรรยา ต่อมานางเบญจกายให้กำเนิดบุตรชายชื่อ อสูรผัด

บทพากย์รามเกียรติ์ ตอนนางลอย นี้ แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑ เนื้อหาเป็นการคร่ำครวญความรัก ความอาลัย และความเศร้าโศกที่พระรามมีต่อนางสีดา ไหวหรรพรรณนาแสดงความรักในใจอย่างลึกซึ้ง และใช้ภาษาภาพพจน์ที่งดงาม จึงได้รับยกย่องว่าเป็นกาพย์ที่ไพเราะและสร้างอารมณ์สะเทือนใจ

ตามเรื่องในรามเกียรติ์ พระรามสละราชสมบัติให้พระอนุชาคือพระพรต แล้วออกเดินป่ากับพระลักษมณ์อนุชาและนางสีดาชานา ทศกัณฐ์ลุ่มหลงในความงามของนางสีดาจึงแอบมาลักพานางไปไว้ในกรุงลงกา พระรามและพระลักษมณ์ออกติดตาม มีการทำศึกสงครามกันหลายครั้งเพื่อชิงตัวนางสีดาคืน เช่น ตีกลไวยราพ ตีกุมภกรรณ หลังจากกุมภกรรณอนุชาของทศกัณฐ์ออกรบกับฝ่ายพระรามและถูกสังหารไปแล้ว อินทรชิตก็อาสาออกรบบ้าง

อินทรชิตเป็นโอรสทศกัณฐ์กับนางมณโฑ เดิมชื่อรณพัตร์ เมื่ออายุ ๑๕ ปี ได้ลาบิดาไปเรียนศิลปวิทยา แล้วไปบำเพ็ญพรตเพื่อขอศรีพิเศษจากพระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม พระอิศวรประทานศรีพรหมศาสตร์และให้มีฤทธิ์แปลงกายเป็นพระอินทร์ได้ พระนารายณ์ประทานศรีวิษณุปาณัม ส่วนพระพรหมประทานศรีนาคบาศและให้พบว่าเมื่อจะตายจะต้องตายบนอากาศ และต้องมีพานแก้วของพระพรหมมารองรับเสียมิให้ตกถึงดิน มิฉะนั้นจะเกิดเป็นไฟไหม้โลก

เมื่อรณพัตร์ได้พรและศรีพิเศษจากเทพทั้งสาม ก็มีความเหิมเกริมมาก ครั้งหนึ่งได้ไปทำพระอินทร์รบ และแผลงศรีวิษณุปาณัม (ที่พระนารายณ์ประทานให้) ด้านฤทธิ์อาวของพระอินทร์ได้ พระอินทร์จึงต้องหนีไปเพราะหมดทางสู้ ทศกัณฐ์ยินดีที่โอรสเอาชนะพระอินทร์ได้ จึงตั้งชื่อให้ใหม่ว่า อินทรชิต (ผู้ชนะพระอินทร์)

ในศึกครั้งแรกอินทรชิตต้องศรีพลาวาตของพระลักษมณ์ ทำให้ต้องพ่ายแพ้เลิกทัพไป อินทรชิตจึงไปทำพิธีขุบศรีนาคบาศ (ที่พระพรหมประทานให้) เมื่อออกรบอีกครั้ง พระลักษมณ์ต้องศรีนาคบาศของอินทรชิต แต่ฝ่ายพระรามก็แก้พิษศรีได้ อินทรชิตจึงไปทำพิธีขุบศรีพรหมศาสตร์ (ที่พระอิศวรประทานให้) และออกศึกอีกครั้งโดยใช้เวทมนตร์ที่พระอิศวรประทานให้ แปลงกายเป็นพระอินทร์ทรงช้างเอรಾವัน

บทพากย์รามเกียรติ์ ตอนเอรಾವัน กล่าวถึงเหตุการณ์เมื่ออินทรชิตแปลงกายเป็นพระอินทร์เพื่อออกรบกับพระรามและพระลักษมณ์ มีบทพรรณนาช้างทรงของพระอินทร์แปลงว่าเป็นช้างเอรಾವันซึ่งมี ๓๓ เศียร แต่ละเศียรมี ๗ งา ที่งาแต่ละกิ่งมีสระบัว ๗ สระ แต่ละสระมีกอบัว ๗ กอ แต่ละกอบัวมีดอกบัว ๗ ดอก แต่ละดอกมี ๗ กลีบ แต่ละกลีบมีเทพธิดาอยู่ ๗ องค์ แต่ละองค์มีบริวาร ๗ นาง ซึ่งจับระบำรำฟ้อนอยู่ ที่เศียรข้างมีวิมานซึ่งงามราวกับวิมานเวชยันต์ของพระอินทร์ ทั่วตัวช้างประดับตกแต่งอย่างสวยงาม ความขี้ขลาดของอินทรชิตชื่อโลกันซึ่งแปลงกายเป็นเทพบุตร ทหารเหล่าทัพต่าง ๆ ของอินทรชิตต่างก็แปลงกายเป็นเทพและมนุษย์

พระรามตื่นบรรทมแล้วก็เสด็จออกทัพไปกับพระลักษมณ์ พระลักษมณ์ทอດพระเนตรเห็นทัพพระอินทร์แปลงจึงตรัสถามสุคริพด้วยความสงสัย สุคริพทูลเตือนให้พระลักษมณ์ระวังพระองค์ แต่อินทรชิตก็รีบสั่งให้บริวารจับระบำรำฟ้อนจนพระลักษมณ์เคลิ้มพระองค์ อินทรชิตจึงสบโอกาสแผลงศรีพรหมศาสตร์หมายจะสังหารพระลักษมณ์

บทพากย์รามเกียรติ์ ตอนเอรಾವัน แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑ ซึ่งเหมาะกับบทพากย์ตอนนี้ เพราะทำให้ดำเนินเรื่องได้อย่างรวดเร็วและกระชับรัดกุม ผู้อ่านสามารถจินตนาการอย่างชัดเจนถึงความยิ่งใหญ่โอฬารของช้างเอรಾವันและความงดงามของกระบวนทัพได้

ทั้งบทพากย์นางลอยและเอรಾವันมีคุณค่าในด้านศิลปะการใช้ภาษาที่งดงาม นับเป็นมรดกทางวรรณคดีที่ควรศึกษาและรักษาไว้ตลอดไป

เนื้อเรื่อง

บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน นางลอย

กาพย์ยานี ๑๑

๑ ดาวเดือนก็เลื่อนลับ	แสงทองระยับโพยมหน
จวบจนพระสุริยน	จะเยียมยอดยุคนธร
๑ สมเด็จพระหริวงค์	ภูษพงศ์ทิพากร
เสด็จลงสรสาคร	กับองค์พระลักษมณ์อนุชา
๑ เสนาพฤมามาศย์	โดยพระบาทเสด็จคลา
เกือบใกล้จะถึงสา	ครุฑที่ท้าวเคยสรงชล
๑ พระเหลือบเลิงขลาสินธุ์	ในวารินทะเลวน
เห็นรูปอสุรกล	อันกลายแก่งเป็นสีดา
๑ ผวาวิ่งประหวั่นจิต	ไม่ทันคิดก็ไศกา
กอดแก้วกนิษฐา	ฤดีตื่นอยู่แต่ยืน

๑ พระชอนแกชขึ้นวางดัก	พิศพัศตร์แล้วรับขวัญ
ยิ่งคิดยิ่งกระสัน	ยิ่งไศกเศร้าในวิญญูณ
๑ พิศพื้นศิโรโรตม์	พระองค์โอษฐ์และนัยนา
กรกำมพระกนิษฐา	ก็มั่นเหมือนสิดาเดียว

๑ พิศทรวงและดวงถัน	ในเบื้องบนพระองค์เรียว
ชะรอยรูปสิดาเจียว	ประจักษ์แล้วนอกรา
๑ พระเล็งลักษณะเกศ	สินนี้้องจนบาทา
แทบเท้าจะมรณา	พินาศแนบพระศพลง
๑ พระพิโรธพิไรรัก	สลักลิ้นพระทรวงทรง
กันแสงสะอื้นองค์	อรอ่อนทอดถอนใจ
๑ จึงตรัสเรียกเจ้าร่วมรัก	พอลักษมณ์เอยจะทำไฉน
เจ้าสิดามาบรรลย์	เสียจริงแล้วนอกรา
๑ ใจจิตพี่เพียงขาด	พระเยวราชมามรณา
ไอ้อ่อนุชา	อนาถนักประจักษ์ใจ
๑ พระลักษมณ์แล้งลานทเวษ	พระชลเนตรเธอหลังไหล
โศกสองภวไฉน	พระหฤทัยเธอพินเพื่อน
๑ พระน้องเอยเสียดายนัก	พระวรพักตร์ดังดวงเดือน
หาไหนจะได้เหมือน	ไม่มีแล้วในโลกี
๑ มาตรมั้นจะหาดวง	วิเชียรช่วงเท่าคิริ
หาดวงพระสุริย์ศรี	ก็จะได้ดูดังใจ
๑ จะหาโฉมให้เหมือนนุช	จนสุดฟ้าสุราลัย
ตายแล้วและเกิดใหม่	ไม่ได้เหมือนเจ้าณฤมล
๑ พระน้องเอยถนอยจิต	เจ้าหวนคิดกระหวัดวน
ผูกคอให้เสียชนม์	สิ้นชีพแล้วจึงลอยมา
๑ ฤทศกัณฐ์มันโกรธ	พิโรธเรกรมึงหนา
ว่าฆ่าโคตรวงศ์	จึงฆ่าพระน้องให้ตายแทน
๑ เกิดฤทศรื้อรบ	ดลบว้างเข้าชิงแดน
พินเสียให้นับแสน	ให้เคียรขาดลงดาบดิน
๑ พระดาลเดือดแล้วดับได้	กลัวเทพไทจะติฉิน
ไฉนหนอพระยุพิน	ยุพาพี่จะคืนเป็น
๑ พระน้องเอยแต่จากเจ้า	ทุกคำเข้าและยามเย็น
ยามเสวยพี่เคยเห็น	ไม่เห็นเจ้าเศร้าไศกา
๑ จะประมวณทเวษไว้	พระชลนัยน์ที่ไทรหา
ดินฟ้าและยมนา	ไม่เท่าเทียมที่เรียมตรอม

๑ ทุกข์ทับบ่เหือดหาย พระวรกายก็ชุปผอม
ทุกข์เท่าที่ที่ตรอม แต่ก่อนเก่าบ่เท่าทัน

๑ อันทุกข์ที่ครั้งนี้ เป็นสุดที่จะรำพัน
ฟางเพียงจะอาสัญ พระชนมชีพชีวา
๑ สีดาเอ๋ยถึงจะตาย จะวอดวายพระชนมา
จงเอือนโอรสู่ออกเจรจา จะจากแล้วจงสั่งกัน
๑ เจ้าชายเนตรดูพั่งบัง ให้พี่สร้างซึ่งโคกคัลย์
เราจะร่วมพระเพลิงกัน ในเขตขัณฑ์พระคงคา
๑ ถ้าแต่แรกพี่รู้เหตุ ว่าเยาวเรศจะมรณา
เมื่อจากศรีอยุธยา จะฝากไว้กับชนนี้
๑ พี่กับพระอนุชา จะมาอยู่พนาลี
ถ้วนครบสิบสี่ปี จะคืนเข้าพระเวียงชัย
๑ สีดาเอ๋ยชะรอยกรรม พระเคราะห์นำเข้าตลใจ
ห้ามเจ้าสักเท่าใด ไม่ฟังว่าอุตสาห์ตาม
๑ ทั้งพระญาติวงศ์ พระมารดาพี่ห้ามปราม
ห้ามเจ้ามิฟังความ เจ้าอ่อนว่าอุตสาห์เดิน
๑ ด้วยพี่เป็นเพื่อนยาก แสนล้าบากระหระเหิน
ในป่าพนาเนน คิริห้วยและเหวธาร
๑ แค้นด้วยมฤคมาศ ตั้งมัจจุราชมตามผลาญ
ล่อลวงเจ้าดวงมัลย์ สมรพี่ให้พี่จร
๑ จึงทุกข์ทับอระเรียม ยิ่งตรมเกรียมให้อาวรณ์
สืบกพลากร มาต่อยุทธ์ด้วยอสุรา

๑ หมดมารพี่ผลาญสรรพ จึงจะรับขนิษฐา
คืนเข้าอยุธยา บุรีราชเมืองเรา
๑ ยังมีทันจะผลาญโคตร ให้รากลโชนันบางเบา
ควรฤาพระนงเยาว์ มาสิ้นชีพเสียดกลางคัน
๑ แม้นเจ้าม้วยในเมืองเรา พระศพเจ้าจะเจ็ดฉัน
จะโสจรสรงสุคนธ์อัน ตรลบกลืนสู่มาลี
๑ พระโกศทองจะรองรับ สำหรับราชเทวี
เชิญศพขึ้นสู่สี่ วิกาแก้วอันเรื่องรอง
๑ เข้าสู่พระเมรุมาศ อันโอภาสด้วยเทียนทอง
แสงเพลิงจะเรืองรอง ไปต้องสีวิสูตรพราย
๑ อัจฉกลับจงกลสืบ ประทีปทองจะส่องฉาย
พู่ห้อยเพดานราย ระวยรินรำเพยลม
๑ พระวิสูตรจะวงวัง บัลลังก์ทิพย์บรรทม
รูปภาพจะเคียงคม กิณรพื่อนอยู่ผาตผัน
๑ อีกพระญาติวงศ์ ก็จะมาประชุมกัน
แสนสาวพระกำนัล จะนอบน้อมประนมกร
๑ ยามค่ำจะรำให้ วิเวกใจให้อาวรณ์
เสียงสังข์และแตรงอน จะประโคมอยู่ครืนเครง
๑ อยู่ชยาจะเย็นระยอ ระทดท้ออยู่วิงเวง
ฝูงราษฎรจะบรรเลง เมื่อถวายพระเพลิงปลง
๑ อนิจจาเจ้าเพื่อนไว้ มาบรรลียอยู่เองค์
พี่จะได้สิ่งใดปลง พระศพน้องในหิมวา
๑ จะเชิญศพพระเยาวเรศ เข้ายังนิเวศน์อยุธยา
ทั้งพระญาติวงศ์ จะพิโรธพิไรเรียม
๑ ว่าพี่พามาเสียชนม์ ในกมลให้ตรมเกรียม
จะเกลี้ยทรายขึ้นทำเทียม ต่างแท่นทิพย์บรรทม
๑ จะอุ้มองค์ขึ้นต่างโกศ เอาพระโอรสู่มารงม
ต่างเสียงพระสนม อันรำร้องประจำเวร
๑ สาครจะต่างเมือง สิบชราจะต่างเมรุ
มังกรโตกิเลน จะต่างพาหนะยล
๑ ดาวเดือนจะต่างเทียน วิเชียรแก้วกลีบจกกล
เมฆหมอกในเวหน จะต่างพู่และเพดาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน นางลอย และตอน เอรಾವัน

๑ พฤษภจะต่างฉัตร	สุวรรณรัตน์อันไพศาล
ดอกไม้ในหิมพานต์	จะต่างพุ่มอยู่เรียงราย
๑ ฟากฝั่งมหรณพ	จะวงศ์พเจ้าโฉมฉาย
ต่างศรีวิสูตรสาย	สุวรรณรัตน์อันอำไพ
๑ เสียงคลื่นจะต่างกลอง	พิณพาทย์ฆ้องประโคมใน
จักจั่นและเรไร	จะต่างสังข์และเสภา
๑ จะเก็บพรรณไม้หอม	มารวมล้อมขึ้นบุชา
เชิญศพเจ้าสีดา	ขึ้นวางไว้ในเพลิงรุม
๑ จะอุ้มองค์กว่าจะม้วย	จะตายด้วยมือไฟชุม
ร้อนเร่าฤทัยจุม	พลราชเธอรำพัน
๑ แค้นคิดปฐุหาย	เสียดายทำสงครามขึ้น
ขับเคี่ยวประจำกัน	เจียนจะสิ้นลงหลายครา
๑ ไม่คิดกายเสียดายรัก	กับเจ้าลักษมณ์อนุชา
คุมพลโยธา	มาถมทางในวารี
๑ หวังจะรับพระนุชคืน	ไปชมขึ้นในกรุงศรี
พี่มาพบแต่ซากผี	สีดาพี่น่าน้อยใจ
๑ เสียแรงรู้พระเวทมนตร์	ทั้งศรพลอันเกรียงไกร
เจ้าสีตามาบรรลย์	จะทำศึกไปโยมี
๑ คทาธรและศรขรรค์	จะหักหันให้ยับยี่
โยนเข้าเผ่าอัคคี	ให้ม้วยไหม้จะตายตาม
๑ เจ้าลักษมณ์เอยถ้าพี่ม้วย	เพราะตายด้วยเจ้าโฉมฉาย
อย่าคิดแค้นทำสงคราม	จงคืนเข้าอยุธยา
๑ แม้นพระแม่เจ้าทั้งสาม	จะถามถึงพระพี่ยา
อีกทั้งเจ้าสีดา	อย่าทูลว่าพี่บรรลย์
๑ พระชนนีจะสร้อยเศร้า	พระญาติเราจะรำไร
จงว่าพี่น้องอยู่ไพร	ประพฤติเพศเป็นมุนี
๑ สั่งพลางพระทางรำ	แต่แรกย่ำอรุณศรี
จวบจนพระรวิ	จะบายเบี่ยงลงยอแสง
๑ พระกำลังสลดเลือด	พระพักตร์เผือดลงโรยแรง
พระวรกายก็เย็นแสง	สยอเส้นพระโลมา
๑ สิ้นเสียงก็สิ้นสั่ง	และสิ้นทั้งพระเชพา
เหือดแห่งพระกัณฐา	พระนัยน์เนตรก็หลับลง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน นางลอย และตอน เอรಾವัน

๑ พระเสโท ฐ โชมชาบ	ก็ไหลอาบพระทรวงทรง
เอนแอบพระองค์ลง	กับเกศแก้วกุธทลงนาง
๑ สิ้นโสดพระนาสา	พระวาทก็อับปาง
เหลือแต่หยัยงค์	ระริกกรือยริมทรวง
๑ ทึกทักสะท้อนจิต	นั่งสนิทดุติดวง
ดังหนึ่งจะสูญทรวง	สวรคตนิคาลัย

อธิบายศัพท์

กระสัน

หมายถึง คะเนิง กระวนกระวายด้วยความรัก

กัณฐา

หมายถึง คอ

กิลน

หมายถึง สัตว์ในนิยายจีน ตามตำราของจีนว่า หัวเป็นมังกร มีเขาค่อน
หนึ่งเขา ตัวเป็นกวาง ตีนมีกีบเหมือนม้า หางเป็นพวง

กุธทลง

หมายถึง ตุ่มหู

เชพา, เชพะ

หมายถึง น้ำลาย

คทาธร

หมายถึง ตะบองสำหรับถือ

คืนเป็น

หมายถึง คืนชีวิตมา

เคียม

หมายถึง ไหว้ คำนับ เคียมคม ก็ใช้

จงกลกลีบ

หมายถึง กลีบดอกบัว

จุมพล

หมายถึง จอมพล นายทัพ

ดาษดิน

หมายถึง เคลื่อนกลาดไปตามพื้นดิน

แดยัน

หมายถึง แทะขาดใจ

ตรลบ (ตระ-หลบ)

หมายถึง ตรลบ หกหล้งมา กลับย้อนหลัง

แดรงอน

หมายถึง ซื่อตรงชนิดหนึ่ง ใช้ในพิธีหลวง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน นางลอย และตอน เอรಾವัน

โต	หมายถึง สิงโต
เทวษ	หมายถึง คร่ำครวญ
นาสา	หมายถึง จมูก
นิคาลัย	หมายถึง ตาย
นิเวศน์	หมายถึง ที่อยู่ บ้าน วัง
บันพระองค์	หมายถึง บันเอน
บัลลังก์ทิพย์บรรทม	หมายถึง แท่นสำหรับนอน
ประทีป	หมายถึง ตะเกียง โคม ไฟที่มีเปลวสว่าง หมายถึงเอาตะเกียง ไฟเทียน เป็นต้น
ผาดผ่น, ผ่นผาด	หมายถึง วิ่งหกหนไปมา
พระแม่เจ้าทั้งสาม	หมายถึง นางเกาสุริยา (เกาศัลยา) ชนนี้ของพระราม นางไทยเกษี (ไถเกษี) ชนนี้ของพระพรต นางเป็นต้นเหตุให้พระรามต้องเดินทาง และนางสมุทราชา (สมิตรา) ชนนี้ของพระลักษมณ์และพระสัตรุด (ศัตรุณ)
พฤตมามตย์	หมายถึง อำมาตย์ผู้เฒ่า เสนาพฤตมามตย์ อาจจะหมายรวมทั้งทหารพราหมณ์ และอำมาตย์ก็ได้
พลากร	หมายถึง กองทหาร
โพยม	หมายถึง ท้องฟ้า
ภูวไนย	หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน
มฤตมาศ	หมายถึง กวางทอง ซึ่งความจริงคือ มาริศ ผู้แปลงกายเป็นกวางทองไปล่อนางสีดา ตามอุบายของทศกัณฐ์ พอพระรามไปตามกวางทอง ทศกัณฐ์ก็มาลักนางสีดาไป
มหรณพ	หมายถึง ห่วงน้ำใหญ่ ทะเลใหญ่
ยมนา	หมายถึง แม่น้ำยมนา เป็นแม่น้ำสายหนึ่งในอินเดีย ในที่นี้หมายถึงห่วงน้ำใหญ่
ยุคนธร	หมายถึง ชื่อภูเขาทิวหนึ่งในหมู่เขาสัตบริภัณฑ์ ซึ่งล้อมรอบภูเขาพระสุเมรุ ใ้ช้ยุคนธร หรือยุคนธร ก็มี
ยุพิน, ยุพา	หมายถึง หญิงสาวสวย
เยาวราช	หมายถึง กษัตริย์ผู้เยาว์ ในที่นี้หมายถึงนางสีดา
เยาวเรศ	หมายถึง นางกษัตริย์ หญิงสาวสวย
ร่วมพระเพลิง	หมายถึง ร่วมเผาด้วยกันในไฟ
ระทด	หมายถึง สลด เศร้าใจ สิ้นใจ
รับขวัญ	หมายถึง ปลอดภัยให้ขวัญกลับมาสู่ตัว
ราชเทวี	หมายถึง นางพญา มเหสี
เรไร	หมายถึง ชื่อแมลงชนิดหนึ่งในจำพวกจักจั่น ตัวสีเขียว

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน นางลอย และตอน เอรಾವัน

โลมา	หมายถึง ชน
วงวัง	หมายถึง ล้อม กัน
วรพักตร์	หมายถึง ดวงหน้าอันงาม
วาทา, วาด	หมายถึง ลม
วิเชียร	หมายถึง เพชร สายฟ้า อาวุธของพระอินทร์
วิสูตร	หมายถึง ม่าน
ศร	หมายถึง อาวุธวิเศษของพระรามมี ๓ เล่ม คือ พรหมศาสตร์ อัคนีवाद และพลาญวาท
ศรีอยุธยา	หมายถึง เมืองโยธยาของพระราม เป็นเมืองที่พระอินทร์สร้างให้แก่กุมารซึ่งเกิดจากดอกบัวที่พระอุทรของพระนารายณ์ พระอินทร์เลือกได้ทีที่ฤๅษีสัตน คือ อจนคาวี ยุคจักร ทหะฤๅษี และ ยาคมนี บำเพ็ญพรตอยู่ ที่ตรงนั้นเป็นป่า ชื่อว่า ทวาราวดี พระอินทร์จึงนิรมิตเมืองขึ้นที่ตรงนั้น ให้ชื่อว่า อยุธยา (อยุธยา) โดยเอาอักษรตัวหน้าของชื่อฤๅษีทั้งสี่นั้นมาประสมกันเป็นคำ อยุธยา แปลได้ความหมายว่า ไม่พ่ายแพ้ ไม่มีใครปราบได้
ศิโรโรตม์	หมายถึง ศิระะ ปัจจุบันใช้ว่า ศิโรตม์
สาดเรศ	หมายถึง แม่น้ำ ทะเล
สินี	หมายถึง นางผู้มีผิวเนื้ออันขาวงาม
สีวิกา	หมายถึง วอ เสลี่ยง คานหาม
สุคนธ์	หมายถึง กลิ่นหอม เครื่องหอม
สุรालย์	หมายถึง ที่อยู่ของเทวดา หมายถึง สวรรค์
สุญทรวง	หมายถึง สิ้นใจ
เสโท	หมายถึง เหยื่อไค
โสรจสง	หมายถึง อานน้ำ
หทัยางค์	หมายถึง หัวใจ
หมดมารพิณลาญสรรพ	หมายถึง เมื่อผีปราบเหล่ายักษ์มารตายหมดแล้ว
หวิวงศ์	หมายถึง วงศ์หรือเชื้อสายของพระนารายณ์ คือ พระราม
หิมวา	หมายถึง ป่าใหญ่
อักษกลับ	หมายถึง โคมอย่างหนึ่งทำด้วยทองเหลือง บางที่มีระย้าห้อยด้วย ใช้ในสมัยโบราณ
อาสัณ	หมายถึง ตาย
โอกาส	หมายถึง แสงสว่าง ความสุขใส ความเปล่งปลั่ง ส่องแสง

บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน เอรಾವัน

ภาพยนต์มั่ง ๑๖

๑ อินทรชิตบิดเบือนกายิน	เหมือนองค์อมรินทร์
ทรงคชเอรಾವัน	
๑ ช้างนิรมิตฤทธิ์แรงแข็งขัน	เผือกผ่องผิวพรรณ
สีสังข์สะอาดโอฬาร	
๑ สามสิบสามเศียรโสภา	เศียรหนึ่งเจ็ดหาง
ดังเพชรรัตน์รูจี	
๑ งาหนึ่งเจ็ดโปกขรณี	สระหนึ่งย่อมมี
เจ็ดกอบุลงบันดาล	
๑ กอหนึ่งเจ็ดดอกดวงมัลย์	ดอกหนึ่งแบ่งบาน
มีกลีบได้เจ็ดกลีบผกา	
๑ กลีบหนึ่งมีเทพธิดา	เจ็ดองค์โสภา
แน่นน้อยลำเพาหงพาล	
๑ นางหนึ่งย่อมมีบริวาร	อีกเจ็ดเยาวมัลย์
ล้วนรูปนิรมิตมารยา	
๑ จับริบาร่ำร้ายส่ายหา	ข้าเลื่องหางดา
ทำที่ตั้งเทพอัปสร	
๑ มีวิมานแก้วงามบวร	ทุกเขตกุญชร
ดังเวไชยันต์อมรินทร์	
๑ เครื่องประดับแก้วแก้วโกมิน	ของหางกระวิน
สร้อยสายชนกถักทอง	
๑ ดาขัยเพชรรัตน์ร้อยกรอง	ผ้าทิพย์ปักตระพอง
ห้อยพู่ทุกหูคชสาร	
๑ โล่ห์นสารถิขุนมาร	เป็นเทพบุตรความู
ขับท้ายที่นั่งช้างทรง	
๑ บรรดาโยธาจตุรงค์	เปลี่ยนแปลงกายคง
เป็นเทพไทเทวัญ	
๑ ทัพหน้าอารักขไพโรจน์	ทัพหลังสุบรรณ
กินนรนาคนาคา	

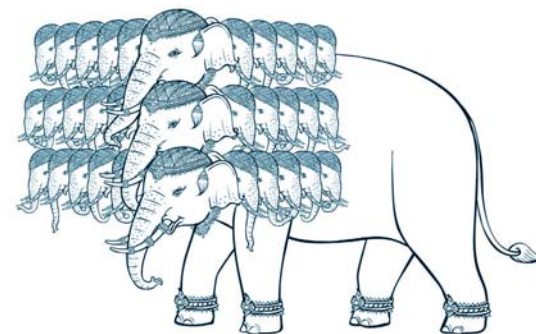
๑ ปีกซ้ายขวาติวิทยา	คนธรรพ์ปีกขวา
ตั้งตามด้ารับทัพชัย	
๑ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร	โตมรศรชัย
พระขรรค์คทาถ้วนตน	
๑ ลอยฟ้ามานาเวหน	รีบเร่งรี้พล
มาถึงสมรภูมิชัย	
๑ เมื่อนั้นจึงพระจักรี	พอพระสุริย์ศรี
อรุณเรืองเมฆา	
๑ ลมทวนอวลกลิ่นมัลล	เฟื่องฟุ้งนา
นิवासแถวแนวดง	
๑ ผึ่งภู่มุ่คณาเหมหงส์	ร่อนราถาลง
แทรกใช้ในสรวอยสุมาลี	
๑ ดูเหว่าเร้าเร่งพระสุริย์ศรี	ไก่อ้นปีกดี
กู่ก้องในท้องดงดาน	
๑ บัณฑิตันดาขันขาน	หาญเคียงประสาน
สำเนียงเสนาในไพร	
๑ เดือนดาวดับเศร้แสงใส	สว่างแสงอโนทัย
ก็ผ่านพยับรองเรือง	
๑ จับฟ้าอากาศแลเหลือง	ชิบดินทร์เชอบรรเทือง
บรรทมพินจากไสยา	
๑ เสด็จทรงรถแก้วโกสีย์	ไฟโรจน์รูจี
จะแข่งซึ่งแสงสุริย์ใส	
๑ เทียมสินธพอาชาไนย	เริงร้องถวายชัย
ชั้นหุระเบิดเหตุหรรษ์	
๑ มาตลีสารถิเทวัญ	กรกมพระขรรค์
ขับรถมากกลางจตุรงค์	
๑ เพลารอยพลอยประดับมวง	ก็ก้องก่าก
กระทบกระทั้งขรณี	
๑ มยุรฉัตรชุมสายพรายศรี	พัดโบกพชนี
กบี่ระบายโบกกลม	
๑ อึงอินทเกร์ตีระงม	แดรสังข์เสียงประสม
ประสานเสนาในไพร	

๑ เสี่ยงพลให้ร้องเอาชัย	เลื่อนลั่นสนั่นใน
พิภพเพียงทำลาย	
๑ สัตกัณฑ์บรรพตทั้งหลาย	อ่อนเอียงเพียงปลาย
ประνομประนมชมชัย	
๑ พสุธาอากาศหาวไหว	เนียนตกใจ
ซุกซ่อนประหวั้นขวัญหนี	
๑ ลูกครุฑพลัดตกนิมพลี	หัสตินอินทรี
คาบช้างก็วางไอยรา	
๑ วานรสำแดงเดชา	หักถอนพญากษ
ถือต่างอาวุธยุทธรยง	
๑ ไม่ให้ยุ่งยางกลางดง	แหลกลูลุ่มลง
ละเอียดย้วยฤทธิ์โยธี	
๑ อากาศบดบังสุริย์ศรี	เทวัญจันทร์
ทุกชั้นอำนวยอวยชัย	
๑ บ้างเปิดแกลแก้วแววไว	โปรยทิพมาลัย
ช่องสาธุการบูชา	
๑ ชักรถรี่เรื่อยเฉื่อยมา	พุ่มบุษปมาลา
กรงถไม่จตรณินทร	
๑ เร่งพลโยธาพานรินทร์	เร่งรัดหัสติน
วานรให้เร่งรีบมา	
๑ เมื่อนั้นพระศรีอนุชา	เอื่อนอรรธวัจน
ตรัสถามสุครีพขุนพล	
๑ เหตุไฉนสหัสันย์เสด็จล	สมรภูมิไพรสณฑ์
เธอมาด้วยกลอันใด	
๑ สุครีพทูลทัดเฉลยไข	ทุกทีสหัสันย์
เสด็จด้วยหมู่เทวา	
๑ อวยชัยถวายทิพมालา	บัดนี้เธอมา
เห็นวิปริตดูจน	
๑ ทรงเครื่องคัสตราแยงยล	ฤาจะกลับเป็นกล
ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรม	
๑ พระผู้เรืองฤทธิ์แข็งขัน	คอยดูสำคัญ
อย่าไว้พระทัยไพร	

๑ เมื่อนั้นอินทรีชดัยักษ์	ตรัสสั่งเสนี
ให้จับระบารำถวาย	
๑ ให้องค์อนุชานรายณ์	เคลิบเคลิ้มวรกาย
จะแผลงซึ่งศัสตราศรพล	
๑ อินทรีชดสัตเห็นเอรา	วันทอดทัศน
เห็นองค์พระลักษมณ์ฤทธิรงค์	
๑ เคลิบเคลิ้มหฤทัยไหลหลง	จึงจับศรทรง
พรหมาสตรอันเรื่องเดชา	
๑ ทูนเหินเอศียรเกล้ายักษ์	หมายองค์พระอนุชา
ก็แผลงสำแดงฤทธิ์รณ	
๑ อากาศก้องโกลาหล	โลกลั่นเอ็งอล
อำนาจสะท้านธรณี	
๑ ศรเต็มไปทั่วราศี	ต้ององค์อินทรี
พระลักษมณ์ก็กลิ้งกลางพล	

อธิบายศัพท์

กง	หมายถึง	ส่วนที่เป็นวงรอบของล้อรถ
		“กรงถไม่จตรณินทร” หมายความว่า ล้อรถทรงของพระราม
		ลอยเลื่อนไปในอากาศ ล้อรถจึงไม่สัมผัสพื้นดิน
กบิ	หมายถึง	ลิง ในที่นี้คือพลวานรในกองทัพพระราม
กระวิน	หมายถึง	ห่วงที่เกี่ยวกันสำหรับโยงสับคับช้าง
กายิน	หมายถึง	กาย

กิณหระ	หมายถึง	เป็นอมมนุษย์ที่มีรูปร่างครั้งคนครั้งนก ถ้าเป็นหญิงเรียกว่า กิณรี
กฤษณะ	หมายถึง	ช้าง
แก้วแก้ว	หมายถึง	แก้ว ๙ ประการ เรียกว่า นพรัตน์ ได้แก่ เพชร ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน นิล มุกดา เพทาย ไพฑูรย์
โกเมน	หมายถึง	พลอยสีแดงเข้ม หรือเรียกว่า โกเมน
คนธรรพ์	หมายถึง	ชาวสวรรค์พวกหนึ่ง เป็นบริวารท้าวธตรฐ มีความชำนาญในวิชาดนตรีและขับร้อง
จันทร์	หมายถึง	พระจันทร์ ซึ่งเป็นเทพองค์หนึ่ง ในที่นี้ใช้จันทร์เพื่อรับสัมผัสกับ “สุริยศรี”
ฉิมพลี	หมายถึง	ต้นจั่ว ตามเรื่องเล่าจากไตรภูมิพระร่วง ที่ซึ่งเขาพระสุเมรุมีป่าต้นจั่วอยู่รอบสระฉิมพลีหรือสิมพลี เป็นที่อาศัยของฝูงคชทูตทั้งหลาย
ชนัก	หมายถึง	เครื่องผูกข้าง ทำด้วยเชือกเป็นปมหรือห่วงห้อยพาดลงมา เพื่อให้คนที่ขี่คอช้างใช้หัวแม่เท้าคืบกันตก
ชันหุ	หมายถึง	อาการแสดงการเตรียมพร้อมของสัตว์ เช่น ม้า โดยยกหูตั้งขึ้น
ขุมสาย	หมายถึง	เครื่องสูงเป็นรูปฉัตรสามชั้น มีสายไหมห้อย
ของหาง	หมายถึง	เครื่องคล้องโคนหางช้าง (หรือม้า)
ดวงมัลย์	หมายถึง	ดอกไม้ ในที่นี้คือดอกบัว
ตระพอง	หมายถึง	ส่วนที่หนุนเป็นปุ่มสองข้างที่หัวช้าง เรียกว่า กระพอง ก็ได้
ดาข่ายเพชรรัตน์	หมายถึง	ดาข่ายร้อยด้วยเพชรสำหรับแต่งหัวช้าง
โตมร	หมายถึง	อาวุธสำหรับขัด หอกขัด สามง่ามที่มีปอกเป็นรูปใบโพธิ์สวมอยู่
เทพอัปสร	หมายถึง	นางฟ้า
ธณินทร์	หมายถึง	ตามศัพท์แปลว่า ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน แต่ในที่นี้หมายถึง แผ่นดินเข้าใจว่าที่ใช้คำว่า ธณินทร์ แทนคำว่า ธณิน น่าจะเป็นเพราะต้องการให้รูปคำคู่กับพานรินทร์ในวรรคต่อมา
ธินรินทร์	หมายถึง	คือ อธิบดินทร์ พระราชาผู้เป็นใหญ่ หมายถึง พระราม
นางพาล	หมายถึง	นางรุ่นสาว
นาค	หมายถึง	สัตว์ในนิยาย เป็นงูใหญ่มีหงอน
บรรเทือง	หมายถึง	ประเทือง ทำให้ดีขึ้น ในที่นี้หมายถึงตื่นขึ้น
บิดเบือนกายอิน	หมายถึง	แปลงกาย
โบกขรณี	หมายถึง	สระบัว

ผกา	หมายถึง	ดอกไม้ ในที่นี้คือดอกบัว
ผ้าทิพย์	หมายถึง	ปกติหมายถึงผ้าที่ห้อยหน้าฐานพระพุทธรูป หรือหน้าราชอาสน์ หรือพนักพับพลา ในที่นี้คือผ้าที่คลุมตระพองช้างเพื่อตกแต่งให้สวยงาม
พรหมาสตร์	หมายถึง	ศรที่พระอิศวรประทานให้รณพิศซึ่งต่อมาคืออินทรชิต (ศรที่พระรามได้จากฤๅษีวศวัตตที่ชื่อพรหมาสตร์ ที่ชื่อซ้ำกันเช่นนี้ เพราะพรหมาสตร์เป็นชื่อมนตร์ที่ใช้ชุบศร เมื่อชุบแล้ว ศรนั้นก็เรียกว่าศรพรหมาสตร์)
พระจักรี	หมายถึง	ผู้ถือจักร คือ พระนารายณ์ ในที่นี้หมายถึงพระรามผู้เป็นอวตารปางหนึ่งของพระนารายณ์
พระลักษมณ์	หมายถึง	พระอนุชาต่างพระมารดาของพระราม เป็นโอรสนางสมุทรา เมื่อพระนารายณ์อวตารลงมาเป็นพระราม สังข์ซึ่งเป็นเทพอาวุธของพระนารายณ์และพญานาคซึ่งเป็นบัลลังก์ของพระนารายณ์ ก็ลงมาเกิดเป็นพระลักษมณ์คู่บุญของพระราม (ชื่อพระลักษมณ์นี้ในรามเกียรติ์ฉบับรัชกาลที่ ๑ และรัชกาลที่ ๒ เป็นต้น ใช้ว่า ลักษณะ แต่ต่อมาเมื่อมีผู้ใช้อย่างชื้อสนสกฤตว่า ลักษณะ ก็มี)
พระสุริยศรี	หมายถึง	พระอาทิตย์
พัดโบก	หมายถึง	เครื่องสูงสำหรับแสดงอิสริยยศ เป็นพัดสำหรับโบกกลมถวายพระมหากษัตริย์ซึ่งประทับ ณ ที่สูง
พานรินทร์	หมายถึง	ลิง ในที่นี้คือพลวานรในกองทัพพระราม
มยุรฉัตร	หมายถึง	เครื่องสูงสำหรับแสดงอิสริยยศ เป็นเครื่องกันบังเป็นชั้นๆ ทำด้วยหางนกยูง
มادتลี	หมายถึง	สารถีของพระอินทร์ ซึ่งมาขับรถทรงให้พระราม
มารยา	หมายถึง	การแสวงหา ในที่นี้หมายถึงที่เนรมิตขึ้นมา
โยธาจตุรงค์	หมายถึง	กองทัพ ๔ เหล่า คือ เหล่าช้าง เหล่าม้า เหล่ารถ และเหล่าราบ (พลเดินเท้า)
รถแก้วโกสัย	หมายถึง	รถทรงที่พระอินทร์ (โกสัย) ประทานให้พระรามพร้อมสารถีชื่อมادتลี
รอย	หมายถึง	เป็นลวดลาย
ระเหิด	หมายถึง	สูง
ราพณ์	หมายถึง	ทศกัณฐ์

ราชสี	หมายถึง หมายถึงจักรราศี คือ อาณาเขตที่ดาวเคราะห์โคจรรอบดวงอาทิตย์ ในที่นี้หมายถึงทั่วไป “ครุฑเต็มไปทั่วราชสี” หมายความว่า ครุฑที่อินทราชิตแผ่ลงไปในนักษัตรกระจายทั่วไปหมด
ฤทธิรงค์	หมายถึง มีความสามารถในการสู้รบ
ฤทธิณ	หมายถึง มีความสามารถในการสู้รบ
ฤษิต	หมายถึง ฤๅษี
ลอยฟ้า	หมายถึง เหาะ
ลำพา	หมายถึง โถมมาม
โลทัน	หมายถึง ชื่อสารถีของอินทราชิต
วิทยา	หมายถึง ผู้มีวิชากายสิทธิ์ เทพบุตรพวกหนึ่งมีฐานะต่ำกว่าเทวดา มีหน้าที่เล่นดนตรีบนสวรรค์ มาจากคำเต็มว่า วิทยาธร
เวไชยันต์	หมายถึง เวชยันต์หรือไชยันต์ เป็นชื่อวิมานหรือรถทรงของพระอินทร์
สมรภูมิชัย	หมายถึง สนามรบ
สร้อยสุมาลี	หมายถึง ดอกไม้
สหสนันย์	หมายถึง ผู้มีพินดา หมายถึง พระอินทร์ เป็นเทวราชผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
สัถกัณฑ์	หมายถึง ชื่อหมู่เขา ๗ ชั้น ที่ล้อมรอบเขาพระสุเมรุ ได้แก่ ยุคนธร อสิณธร กรวิก สุทิสเน เนมิณธร วินันตกะ และอัสดกัณ
สุครีพ	หมายถึง ทหารเอกของพระราม เป็นลูกของพระอาทิตย์กับนางกาลอัจนา พาลิผู้เป็นพี่ชายต่างบิดาและเป็นพญาวานรของเมืองขีดขินได้ขับสุครีพออกจากเมืองเพราะเข้าใจผิดว่าสุครีพคิดร้ายต่อตน สุครีพจึงมาขอให้พระรามช่วย พระรามลงโทษพาลิแล้วตั้งให้สุครีพครองเมืองขีดขินต่อไป
สุบรรณ	หมายถึง ครุฑ
ไสยา	หมายถึง การนอน ที่นอน
หัสติน	หมายถึง ช้าง ในความว่า “เร่งรัดหัสติน”
หัสตินอินทรี	หมายถึง นกหัสติลิงค์เป็นนกในวรรณคดีโบราณ ตัวใหญ่ มีกำลังเท่าช้าง ๕ เชือก มีกรงเล็บใหญ่ มีวงคล้ายวงช้าง กินเนื้อคนและสัตว์ เป็นอาหาร อยู่บริเวณป่าหิมพานต์
เหมหงส์	หมายถึง หงส์ทอง
อมรินทร์	หมายถึง พระอินทร์มีเหล็กเทวราช กายสีเขียว เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีวิมานชื่อเวชยันต์ ช้างทรงชื่อเอราวัณหรือไอยราพต สารถีชื่อมามูลี ช้างชื่อวิศกรรม มีมเหสีสี่นางคือ สุธิตรา สุขาตาสรรพมา และสนันหา

อรุณ	หมายถึง	เวลาใกล้รุ่ง ในที่นี้หมายถึงแสงทองเมื่อใกล้รุ่ง
อัปสร	หมายถึง	นางฟ้า
อารักขไพรีสณฑ์	หมายถึง	เขตดาที่ดูแลรักษาป่า (อารักข เป็นคำจากภาษาบาลี ตรงกับคำจากภาษาสันสกฤตว่า อารักข)
อินทเกรี	หมายถึง	กลองที่ใช้ตีให้สัญญาณในกองทัพเวลาออกศึกในสมัยโบราณ เช่น ตีบอกให้ถอย ให้รุก แต่บางที่ใช้ในงานสมโภชก็มี
เอราวัณ	หมายถึง	หรือโยธราวัณ เป็นเทพบุตรองค์หนึ่ง เมื่อพระอินทร์จะเสด็จไปที่ใด เอราวัณเทพบุตรก็จะนิรมิตตนเป็นช้างทรง
โอฬาร	หมายถึง	ใหญ่โต ยิ่งใหญ่

กิจกรรม ๑

ก. อ่านและพิจารณาคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

๑.	เกิดฤาจะรื้อบ พันเสียให้นับแสน	๑๖	ตรลวงวังเข้าชิงแดน ให้เศียรขาดลงตามดิน
๒.	ฤาทศกัณฐ์มันโกรธ ว่าฆ่าโคตรวงศา	๑๗	พิโรธเรากระมังหนา จึงฆ่าพระน้องให้ตายแทน
๓.	ทั้งพระญาติวงศ์ ห้ามเจ้ามิฟังความ	๑๘	พระมารดาภิเษมปราง เจ้าวอนว่าอุตสาห์เดิน
๔.	อักษกลับจงกลสืบ พู่ห้อยเพดานราย	๑๙	ประทีปทองจะส่องฉาย ระรวยรินรำเพยลม
๕.	จะอ้อมองค์ขึ้นต่างโกศ ต่างเสวยพระสนม	๒๐	เอาพระโอรสธำมรงค์ อันร่ำร้องประจำเวร
๖.	สั่งพลางพระทางร่ำ จวนจบพระรวี	๒๑	แต่แรกยกยออรุณศรี จะบายเมี่ยงลงยอแสง
๗.	จิตใจที่เพียงขาด ไอ้อ่อนชา	๒๒	พระเยาวราชขามารณา อนาถนักประจักษ์ใจ

๑. คำประพันธ์บทใดแสดงภาพศิลปกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย
๒. คำประพันธ์บทใดสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า “จากเวลาสู่เวลา ไม่สร้างชาติกาลอาดูร”
๓. คำประพันธ์บทใดมีความงดงามด้วยสัมผัสพยัญชนะและเสียงวรรณยุกต์
๔. คำประพันธ์บทใดบอกถึงผลการรบของกองทัพพระราม
๕. คำประพันธ์บทใดแสดงถึงความจงรักภักดีของนางสีดาที่มีต่อพระราม
๖. คำประพันธ์บทใดให้จินตภาพในการทำสงคราม
๗. คำประพันธ์บทใดให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีในพระราชวัง
๘. คำประพันธ์บทใดให้จินตภาพทั้งแสง สี และการเคลื่อนไหว
๙. คำประพันธ์บทใดเป็นเพียงการคาดคะเนเหตุการณ์เท่านั้น
๑๐. คำประพันธ์บทใดแสดงถึงพฤติกรรมของคนที่ขาดสติยั้งคิด

ข. อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วระบุว่าตัวละครรู้สึกอย่างไร

ตัวอย่าง

จะประมวลทေးไว้	พระชลนัยน์ที่โหยหา
ดินฟ้าและยมนา	ไม่เท่าเทียมที่เรียมตรอม
คำประพันธ์นี้เป็น.....	อารมณ์ความเจ็บแค้น

๑. พระตาลเดือดแล้วดับได้	กลัวเทพไทจะติฉิน
ไฉนหนอพระยุพิน	ยุพาที่จะคืนเป็น
๒. สีดาเอยชะรอยกรรม	พระเคราะห์หน้าเข้าดลใจ
ห้ามเจ้าสักเท่าใด	ไม่ฟังว่าอุตสาห์ตาม
๓. แค้นด้วยมฤคมาส	ตั้งมัจจุราชมตามผลาญ
ล่อลวงเจ้าดวงมัลย์	สมรพีให้พีจอร์
๔. พระน้องเอยแต่จากเจ้า	ทุกคำเข้าและยามเย็น
ยามเสวยพีเคยเห็น	ไม่เห็นเจ้าเศร้าโศกา
๕. หวังจะรับพระนุชคืน	ไปชมชื่นในกรุงศรี
พืมาพบแต่ซากผี	สีดาพืนาหน่ายใจ

กิจกรรม ๒

บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน นางลอย บทใดที่ไพเราะและน่าจดจำ เขียนคำประพันธ์บทนั้นๆ พร้อมเหตุผล

กิจกรรม ๓

ก. ตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ช้างเอรಾವันมีลักษณะอย่างไร
 ๒. ลอยฟามาในเวหน รับเร่งรัพล
มาถึงสมรภูมิชัย
คำว่า เวหน แปลว่าอะไร ให้นักเรียนหาศัพท์ที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า เวหน อีก ๕ คำ
 ๓. มีวิมานแก้วงามบวร ทุกเทศกฤษร
ตั้งเวไชยน์ต่อมรินทร์
คำว่า เกศ มีความหมายว่าอะไร และวิมานแก้ว มีจำนวนทั้งหมดเท่าใด
 ๔. ดาชายเพชรรัตน์ร้อยกรอง ผ้าทิพย์ปกตระพอง
ห้อยพู่ทุกหุขसार
พู่ มีจำนวนทั้งหมดเท่าใด
 ๕. กลีบหนึ่งมีเทพธิดา เจ็ดองค์โสภา
แน่นน้อยลำพานงพาล
เทพธิดาที่อยู่บนเศียรช้างเอรಾವัน มีจำนวนทั้งหมดเท่าใด
 ๖. ความพยายามของอินทรชิตที่จะเอาชนะพระรามด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ทำพิธีชุบศรพรหมศาสตร์ เพื่อใช้รบกับพระราม แปลงเป็นพระอินทร์เพื่อลวงกองทัพของพระราม การกระทำดังกล่าว ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร
 ๗. บทพากย์เอรಾವันมีคุณค่าในด้านใดบ้าง
 ๘. สรุปข้อคิดและคติเตือนใจที่ได้รับจากเรื่องบทพากย์เอรಾವัน
- ข. จับคู่กับเพื่อนช่วยกันเขียนแผนผังการจัดทัพจากบทพากย์รามเกียรติ์ ตอน เอรಾವัน ให้ละเอียดและชัดเจน

ความรู้ทางภาษา

หลักภาษา

คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

ภาษาไทยมีภาษาอื่นหลายภาษาเข้ามาปะปน เนื่องมาจากการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและศาสนาที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน รวมถึงการติดต่อกันระหว่างประเทศ เช่น คำภาษาบาลี-สันสกฤต คำภาษาเขมร คำภาษาจีน คำภาษาอังกฤษ คำภาษามลายู คำภาษาอาหรับ การนำคำภาษาต่างประเทศเหล่านั้นมาใช้ คนไทยจะออกเสียงและเขียนอย่างคำไทย การศึกษาคำเหล่านี้จึงต้องรู้จักสังเกตคำที่รับมาจากภาษาอื่น ดังนี้

คำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต

ภาษาไทยยืมคำจากภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้มากกว่าคำจากภาษาอื่น ๆ คำที่ยืมมานั้นมีทั้งที่ยืมมาจากภาษาบาลีหรือภาษาสันสกฤตภาษาใดภาษาหนึ่ง และที่ยืมมาจากทั้งสองภาษา กรณีหลังมีทั้งคำภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่ใช้อย่างตรงกัน คำภาษาบาลีและสันสกฤตที่เป็นคำเดียวกันแต่ใช้อย่างต่างกัน และคำภาษาบาลีและสันสกฤตที่ภาษาไทยใช้อย่างต่างกันนั้น มีทั้งที่ความหมายเหมือนกันและต่างกัน

ตัวอย่างคำที่ยืมมาจากภาษาบาลี เช่น

กตึกา	ญาคิ	เถระ	ทัฬหี	ทุภช
บัญญัติ	บัลลังก์	เมตตา	ราชินี	ลัทธิ
วนิพก	วิญญาน	วินิจฉัย	สมณะ	อุปถัมภ์

ตัวอย่างคำที่ยืมมาจากภาษาสันสกฤต เช่น

ครุฑ	จักร	ทรัพย์	เทศนา	ธรรม
ปรารถนา	พยายาม	พิษ	ภาษา	พฤษภา
ฤกษ์	วิฤต	ศาล	ศาสตร์	อาทิตย์

ตัวอย่างคำที่ยืมมาจากภาษาบาลีภาษาสันสกฤตที่ใช้อย่างตรงกัน เช่น

กรุณา	คุณ	ฉลาด	ภาค	ชีวิต
ทาน	ทายาท	ทารุณ	ทาส	ทูต
บัณฑิต	บุชา	ผล	พายุ	พาล

ตัวอย่างคำที่ยืมมาจากภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤตที่ใช้อย่างต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน เช่น

กับ	กัลป์	บุพผา	บุษบา	มัจฉา	มัตยา
สัจ	สัตย์	สันติ	ศานติ		

ตัวอย่างคำที่ยืมมาจากภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤตที่ใช้อย่างต่างกันและมีความหมายต่างกัน เช่น

บาลี	ทิวฐิ, ทิว	ความดีดื้อดีในความคิดเห็นของตน
สันสกฤต	ทฤษฎี	ความเห็น, การเห็น, การเห็นใจ, ลักษณะที่คิดคาดเอาตามหลักวิชา เพื่อเสริมเหตุผลและรากฐานให้แก่ปรากฏการณ์หรือข้อมูลในภาคปฏิบัติ ซึ่งเกิดขึ้นมาอย่างมีระเบียบ
บาลี	ปัญญา	ความฉลาดรอบรู้
สันสกฤต	ปรัชญา	ชื่อวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับความจริงของชีวิต โลกและจักรวาล
บาลี	วิถถาร	แปลกผิดปรกติ
สันสกฤต	พิสดาร	แปลกพิลึก

ข้อสังเกตคำยืมภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต

คำยืมภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตในภาษาไทยที่มีรูปสระ ิ และรูปสระ ุ กำกับตัวสะกดอยู่ จะไม่ออกเสียง /อิ/ หรือ /อุ/ ตามรูป เช่น

เกตุ	อ่านว่า	เกด	ไม่อ่านว่า	เก-ตุ
จักรพรรดิ	อ่านว่า	จัก-กะ-พัต	ไม่อ่านว่า	จัก-กะ-พัต-ดิ
ชาติ	อ่านว่า	ชาด	ไม่อ่านว่า	ชา-ดิ
ภูมิ	อ่านว่า	พุม	ไม่อ่านว่า	พู-มิ

คำที่มาจากภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต มีลักษณะดังนี้

๑. คำไทยที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตส่วนมากใช้เป็นคำนาม กริยา และคำวิเศษณ์ เช่น บิดา มารดา ศีรษะ พญานะ ทักษะ พยายาม เมตตา กรุณา ปัจจุบัน นานา อย่างไรก็ตาม คำหลายพยางค์ในภาษาไทยก็ไม่ใช่คำบาลี-สันสกฤตเสมอไป เช่น กะละมัง บุหรณ อรชร กะละแม เทคโนโลยี

๒. คำที่สะกดแตกต่างจากคำไทยแต่ที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต เช่น

แม่ ก กา	พริ เลห์ ฟาห์ โพธิ์
แม่ กง	สงฆ์ วงศ์ รงค์ องค์
แม่ กน	สนธิ์ พล พร เกณท์

แม่ กม	อารมณฺ์ สดมภํ อภิรมย์ อุปถัมภํ
แม่ เกย	นัยน์ นารายณฺ์ อาลัย รัตนตรัย
แม่ กก	อัศร เมษ สุธ ทุกข์
แม่ กด	ยศ บาท รัฐ ฤทธิ์
แม่ กบ	นพ ลภ บาป กษاپณฺ์

คำที่มาจากภาษาเขมร

ภาษาเขมรเข้าสู่ภาษาไทยเพราะมีความสัมพันธ์ทางการปกครองและถิ่นฐานที่อยู่ แต่เดิมดินแดนสุวรรณภูมินี้เป็นที่อยู่ของพวกมอญ ละว้า และเขมร เมื่อไทยอพยพมาสู่ดินแดนสุวรรณภูมิแห่งนี้จึงต้องอยู่ในความปกครองของขอมหรือเขมร ทำให้ต้องรับภาษาและวัฒนธรรมของขอมมาใช้ด้วยเพราะเห็นว่าขอมหรือเขมรเจริญกว่าจึงรับภาษาเขมรมาใช้ในรูปคำราชาศัพท์ และคำที่ใช้ในการประพันธ์

คำที่มาจากภาษาเขมรที่ใช้ในภาษาไทย มีลักษณะดังนี้

๑. เป็นคำพยางค์เดียวคล้ายกับคำโดดในภาษาไทย จนทำให้คิดว่าเป็นคำไทย แต่มีที่สังเกตได้ว่าเป็นคำเขมร เพราะต้องแปลความหมายก่อนจึงจะเข้าใจ เช่น แขน (ดวงจันทร์) อวย (ให้) ศก (ผม) เลิก (ยก) บาย (ยก) เมิล (มอง)

๒. สะกดด้วยพยัญชนะ จ ญ ร ล ส

จ สะกด เช่น อาจ อำนาจ ตรวจ ตำรวจ เสร็จ สำเร็จ เสด็จ

ญ สะกด เช่น ขาญ ข่านาญ เขิญ หาญ เจริญ จำเริญ

ร สะกด เช่น อร์ ควร ขจร

ล สะกด เช่น ดล กาล ถวิล ตำบล

ส สะกด เช่น ตรัส จรัส

๓. ไม่ใช้รูปวรรณยุกต์ ยกเว้นบางคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอก เช่น เขมา เสน่

๔. เป็นคำควบกล้ำ เช่น ขลาด เขลา ขลา (เสือ) ไชลอน ไพร กระบือ โปรด และคำที่ใช้อักษรนำ เช่น ขนอง ไชนง เสวย เขนย จมูก โตนด สลา

๕. เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วย ก่า คำ จำ ช้า ดำ ต่า ทำ เช่น ก่าเนิด คำนับ จำหน่าย ข่านาญ ดำรง ดำเนิน ทานบ

๖. เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วย บัง บัน บำ เช่น บังเกิด บังคับ บังคม บังอาจ บังควร บันได บันดาล บันลือ บันทึบ บำเพ็ญ บำบัด บำเหน็จ บำบวง บำนาญ

๗. มักแผลงคำได้ เช่น

แผลง ข เป็น กระ

ขจาย - กระจาย

ขจอก - กระจอก

ขทง - กระทง

ขदान - กระदान

ขม่อม - กระหม่อม

ขโดง - กระโดง

แผลง ผ เป็น ประ- บรร

ผจง - ประจง, บรรจง

ผจบ - ประจบ, บรรจบ

ผทม - ประทม, บรรทม

ผสาน - ประสาน, บรรสาน

ผสม - ประสม, บรรสม

ผสบ - ประสบ

ผเชิญ - ประเชิญ

ผดุง - ประดุง

ผลาญ - ผลาญ, ประลาญ

ผนก - แพนก

ผทับ - ประทับ

ผเติม - ประเติม

ผชุม - ประชุม

ผจาน - ประจาน

ผเตียง - ประเตียง

ผกาย - ประกาย

แผลงเป็น บัง บำ บัน

บัง

บำ

บัน

เผอญ - บังเญ

บวง - บำบวง

เหิน - บันเหิน

ควร - บังควร

เพ็ญ - บำเพ็ญ

เดิน - บันเดิน

คม - บังคม

ปราบ - บำปราบ

ลือ - บันลือ

เกิด - บังเกิด

เปรอ - บำเรอ

โดย - บันโดย

คับ - บังคับ

บัด - บำบัด

ดาล - บันดาล

ปรุง - บำรุง

ปราศ - บำปราศ

แผลงเป็น -ำ

เกตา - กำเตา

ขล้ง - กำล้ง

จง - จำง

แข็ง - กำแหง

อวย - อำนวย

เถกิง - ดำเกิง

ถกล - ดำกล

อาจ - อำนาจ

เถลิง - ดำเลิง

ขจร - กำจร

สรวล - สำรวล

เสวย - สัวย

ถวาย - ดังวาย

ฉั่น - จังหัน

กราบ - กำราบ

เสร็จ - สำเร็จ

ตรัส - ดำรัส

ตรี - ดำริ

ตรวจ - ตำรวจ

ตรง - ดำรง

ดริบ - ดำริบ

ติ - ตำหนิ

ชาญ - ข่านาญ

พัก - ฟำนัก

ทลาย - ทำลาย

เทียบ - ทำเนียบ

ทูล - ทำนูล

ทรง - ชำมรงค์

คำที่มาจากภาษาจีน

ภาษาจีนที่ไทยนำมาใช้ส่วนใหญ่มักจะเป็นชื่ออาหาร รองลงไปก็เป็นที่ใช้ในการค้า ชื่อคน ภาษาจีนจัดเป็นภาษาคำโดดเช่นเดียวกับภาษาไทย กล่าวคือ คำส่วนมากมักเป็น คำพยางค์เดียว การเรียงลำดับในประโยคมักขึ้นต้นด้วยประธาน ตามด้วยกริยาและกรรม มีลักษณนาม มีเสียงวรรณยุกต์ คำคำเดียวมีหลายความหมาย และมีการใช้คำซ้ำเหมือนกัน ต่างกันที่วิธีขยายคำหรือข้อความ เนื่องจากภาษาไทยให้คำขยายอยู่หลังคำที่ถูกขยาย แต่ ภาษาจีนให้คำขยายอยู่หน้าคำที่ถูกขยาย

คำภาษาจีนที่เข้ามาปะปนภาษาไทยมากที่สุดคือ ภาษาจีนแต้จิ๋ว ซึ่งเป็นภาษาถิ่น ของคนจีนแถบซัวเถา คำที่รับมาใช้ส่วนใหญ่เกี่ยวกับอาหารการกิน คำที่ใช้ในการค้าและธุรกิจ และคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาเหตุที่ภาษาจีนเข้ามาปะปนในภาษาไทยคือ เชื้อสายและการค้าขาย เนื่องจากคนไทย กับคนจีนติดต่อด้านสัมพันธ์กันมาเป็นเวลาช้านาน มีความผูกพันกัน ไทยจึงรับภาษาจีนมาใช้โดย การทับศัพท์ ซึ่งเสียงอาจจะเพี้ยนจากภาษาเดิมไปบ้าง

ตัวอย่างคำที่มาจากภาษาจีน

ก๊าก	ก๊วน	กงสี	แก้ง	เก๊าอ้อ	เกี้ยว
กวยจ๊ับ	ก๊วยเตี๋ย	ก๊วยเอี้ยะ	กะหล่ำ	เกี้ยะ	กุนเชียง
ซิ่นฉ่าย	ซิม	เจ้	เจ้ง	โจ๊ก	จ๊อบกั๊
เฉ่ง	เฉาก๊วย	แซบว๊วย	ไซ้เท้า	ซ้ออ้ว	เซียมซี
เต้าหู้	ตุ๋น	เตี๋ย	ตุ๋	ไต้กั๊	โรงเตี๊ยม
บ๊วย	บะหมี่	บ๊วย	บ๊องกั๊	โป๊ะ	เป่าอ้อ
โพงพาง	ยี่ห้อ	ล้าต้า	โสหุ้ย	ห้วง	หุ้
อั้งโล่	อาโก	โอเลี้ยง	ฮวงจ๊วย	ฮวงซุ้ย	แฮกั๊

คำที่มาจากภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษมีลักษณะโครงสร้างทางภาษาแตกต่างจากภาษาไทย เพราะว่าภาษาไทย เป็นภาษาคำโดด แต่ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีวิภัติปัจจัย คือมีพยางค์ที่นำมาประกอบท้าย ศัพท์ เพื่อให้รู้หน้าที่และความเกี่ยวข้องของคำในประโยค

สาเหตุที่ทำให้ภาษาอังกฤษเข้ามาปะปนกับภาษาไทยคือ การเจริญสัมพันธไมตรี การค้าขาย การเผยแพร่วิทยาการความรู้ การศึกษา การเผยแพร่ศาสนา มาแสวงหาอาณานิคม ทางประเทศตะวันตก

ตัวอย่างคำที่มาจากภาษาอังกฤษ

อ๊อปโป	เพนกวิน	ก๊ว	ยี่ราฟ	ซิมแปนซี	แบดเตอร์
ฟิวส์	ไมโครโฟน	เรตาร์	ทรานซิสเตอร์	ทีวี	สวิตช์
เนออน	ไดนาโม	เบคอน	แพนเค้ก	ค็อกเทล	สตู
แฮม	ซูบ	ไอศกรีม	ฟุตบอล	ฮอกกี	บาสเกตบอล
บิงปอง	เทนนิส	วอลเลย์บอล	รักบี้	โปโล	กอล์ฟ
เกม	ทีม	โค้ช	สนุกเกอร์	สกี	มอเตอร์ไซด์
แท็กซี่	โบกี้	บัส			

นอกจากคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ ที่ใช้ใน ภาษาไทยแล้ว ยังมีคำภาษาอื่น เช่น ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาโปรตุเกส ภาษาเปอร์เซีย ภาษาอาหรับ ภาษามลายู ภาษาชาว

ตัวอย่างคำที่มาจากภาษาญี่ปุ่น

กิโมโน	เสื้อชุดประจำชาติญี่ปุ่น
เกอิชา	หญิงต้อนรับ หญิงให้บริการ
คามิกาเซ่	ทหารหน่วยกล้าตายของญี่ปุ่น
คาราเต้	ศิลปะการต่อสู้ด้วยสันหรือนิ้วมือ
เคนโด	ศิลปะการต่อสู้ด้วยไม้
ซามูไร	ทหารอาชีพ เดิมพวกนี้ใช้มีดดาบเป็นอาวุธ
ซูโม	มวยปล้ำ
ปียาม่า	เสื้อคลุมแบบญี่ปุ่น
ยูโด	วิชาการต่อสู้ป้องกันตัวแบบหนึ่ง
โยชิวารา	วิชาการต่อสู้ป้องกันตัวแบบหนึ่ง
ยิวยิตสู	วิชายืดหยุ่นป้องกันตัวอีกแบบหนึ่ง
สาเกะ, สาเก	สุรากลั่นจากข้าว ประมาณ ๑๑-๑๔ ดีกรี
สุกียากี้	ชื่ออาหารชนิดหนึ่ง
ปิ่นโต	ภาชนะใส่อาหาร
กามะลอ	การลงรักแบบญี่ปุ่น

ตัวอย่างคำที่มาจากภาษาฝรั่งเศส

กะปิตัน	นายเรือ	กิโล	จำนวนพัน
ไก้เก้	สวยเข้าที่จนอวดได้	กรัม	หน่วยน้ำหนักชนิดหนึ่ง
กงสุล	พนักงานดูแล	เมตร	หน่วยวัดระยะทางชนิดหนึ่ง
	ผลประโยชน์ของรัฐบาล		

บุเกร์	ช่อดอกไม้	คิว	การเรียงลำดับก่อนหลัง
ปาร์เกต์	ไม้อัดพื้น	โซเฟอร์	คนขับรถยนต์
รูก	สีทาปากแก้ม	บุฟเฟต์	อาหารที่บริการตัวเอง
มองซิเออร์	นาย (คำนำหน้าชื่อ)	เมตร	มาตราวัดความยาว
		ลิตร	มาตราวัดจำนวนหนึ่ง
คาเฟ่	กาแฟ	เรสเทอรองต์	ภัตตาคาร
ครัวซองท์	ขนมชนิดหนึ่ง	บาทหลวง	นักบวชศาสนาคริสต์
โซบองด์	ขนมชนิดหนึ่ง	เมอแรง	ขนมชนิดหนึ่ง
บูเซ่	ขนมชนิดหนึ่ง	บั้ง (Pain)	ขนมชนิดหนึ่ง
อาวัล (aval)	การรับประกันการใช้เงินตามตัวเงิน		

ตัวอย่างคำที่มาจากภาษาโปรตุเกส

กะละแม	ขนมชนิดหนึ่ง	กัมปะโด	ผู้ซื้อ
กะละมัง	ภาชนะใส่ของ	กระจับบั้ง	เครื่องปิดบังอวัยวะเพศ
บั้ง (Pão)	ขนมชนิดหนึ่ง	ปิ่นโต	ภาชนะใส่ของ
บาทหลวง	นักบวชในศาสนาคริสต์	เหรียญ	โลหะกลมแบน
	นิกายโรมันคาทอลิก	สบู่	ครีมฟอกตัว
เลหลัง	ขายทอดตลาด	หลา	มาตราส่วนความยาว

ตัวอย่างคำที่มาจากภาษาเปอร์เซีย

กากี	ฝุ่นหรือดิน มาจาก Shak (خاک)
กาหลิบ	ผู้ประกาศศาสนาอิสลาม
กุหลาบ	น้ำดอกไม้เทศ (Gulab), น้ำกุหลาบ
เกด	ลูกเกด หรือองุ่นแห้ง
เข้มخاب	ชื่อผ้า (Kamkhab)
คาราวาน	หมู่คนหรือยานพาหนะซึ่งเดินทางไกลร่วมกันเป็นขบวนยาว (Karwan)
ซูกชี	ฐานพระประธาน (Sugh jay)
บันหยาย	เรือนที่มีหลังคาเอนเข้าหากันทั้ง ๔ ด้าน ไม่มีหน้าจั่ว
ตาด	ผ้าไหมปักเงินหรือทองแดง (Tash)
ตรา	เครื่องหมาย (Tera)
ตราซุ	เครื่องชั่ง (Tarazu)
บัดตรี	เชือกโลหะ (มลายูใช้ Paateri)
ปสาน	ตลาดนัด (Bazar) สเปน (Bazar) มลายู (Pasar)
ฝรั่ง	ชาวเปอร์เซียเรียกพวกยุโรปว่า “Farangi” (ฝรั่ง)

ย่ามะหวด	ชื่อผ้าขนสัตว์ชนิดบาง (Jamahwar)
ยี่หฺร่า	ชื่อเรียกผลแก่แห้งของไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง ใช้เป็นเครื่องเทศได้จากคำ (Zira) ทมิฬ (Jira)
เยียรบับ	ผ้าทอยกดอกเงินหรือทอง (Zarbuft)
ราชาวดี	พลอยสีฟ้า หรือการลงยา (Lajaward)
สร้าง	คนงานในเรือ มลายูใช้สะแหรง (Serang)
สนม	หญิงฝ่ายใน (Zanarah)
สักหลาด	ผ้าทำด้วยขนสัตว์ มลายูใช้ สักหลัด (Sakhlal)
สำน	ผ้าคลุมกาย หรือคลุมหน้า
สุหร่าย	คนโพน้าคอแคบ
องุ่น	ผลไม้

ตัวอย่างคำที่มาจากภาษาอาหรับ

กะลาสี	ลูกเรือ มาจาก “เคาะลาซี” มลายูใช้ คลาสิ (Khelasi)
กันหยั่น	มีดปลายแหลมสองคม (Khanjar) เปอร์เซียใช้รูปเดียวกัน
การบูร	ชื่อไม้ยืนต้นชนิดหนึ่ง เนื้อไม้มีสารสีขาว กลิ่นฉุนร้อน กลิ่นแยกออกมาได้ ใช้ทำยา อาหรับใช้ Kafu หรือ Kaphu อังกฤษใช้ Camphor มลายูใช้ Kapur (การบูร) เนื่องจากการบูรเป็นเครื่องยาที่มีกำเนิดในจีน ญี่ปุ่นและไต้หวัน “การบูร” จึงน่าจะมาจาก Kapur ของมลายูมากกว่า Kafu ของอาหรับ เพราะพ่อค้าอาหรับอาจได้ Kafu ไปจาก Kabur ของมลายูก็ได้
ขันที	ชายที่ถูกตอน อาหรับใช้ “เคาะลี”
ปัตหล่า	ผ้าไหมที่ปักยกเงินแสงทองแดง อาหรับใช้ “บัตละฮู”
ผืน	ชื่อไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง ยางซึ่งกรีดจากผลนำมาเคี้ยวให้เหนียวเป็นยาเสพติด ใช้ทำยาได้ อาหรับใช้ Afyun (อัฟยูน) ชาวอินเดียออกเสียงเพี้ยนเป็นอะฟีน ส่วนไทยใช้ฝิ่น
ระย้า	ข้าวข้า, ตำข้า, เลวทรา มาจาก Rajam (เรอะยม) มลายูรับจากอาหรับ
สลาม	คำอวยพร มลายูใช้ (Salam)
หญ้าฝรั่น	ไม้ล้มลุกมีหัวชนิดหนึ่ง ใช้ทำยาและเครื่องหอม อาหรับใช้ Zafaran อังกฤษใช้ Saffron

อีกเสบ	มีพิษกำเริบเนื่องจากแผล อาหรับใช้ Azab
อิตาลี	ผ้าตัวน มาจาก อัฏฐัส (Ztlas)
อำพัน	ยางไม้ที่แข็งเป็นก้อน สีเหลืองใสเป็นเงา อาหรับใช้ Ambar, มลายูใช้ อำพัน เช่นกัน

ตัวอย่างคำที่มาจากภาษามลายู

ฉ้อง	เครื่องตีให้เกิดเสียงอย่างหนึ่ง
ลองกอง	ชื่อกลางสาดพันธุ์หนึ่ง
ลางสาด	ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง ผลกลมๆ ออกเป็นพวง กินได้ ลังสาด ก็เรียก
ละไม	ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง ผลและรสคล้ายมะไฟ ต่างกันที่ขึ้นผลมีกลีบเลี้ยง ครอบ
ละมุด	ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง ผลสุกรสหวาน กินได้
จำปาตะ	ชื่อไม้ต้นคล้ายต้นขนุน เยื่อหุ้มเมล็ดเนื้อเหลว กลิ่นฉุน กินได้
ทุเรียน	ชื่อไม้ต้นผลเป็นพูๆ มีหนามแข็งทั่วลูก เนื้อมีรสหวานมัน มีหลายพันธุ์ เช่น ก้านยาว หมอนทอง
เงาะ	ชื่อไม้ต้น ผลกินได้ เปลือกมีขนยาว สีเหลืองหรือแดง
โกดัง	โรงเก็บสินค้าหรือสิ่งของ กูดัง ก็เรียก
สละ	ชื่อระกำพันธุ์หนึ่ง ส่วนมากผลมีเมล็ดเดี่ยว
กุญแจ	เครื่องสำหรับใส่ประตู เพื่อยึดไม่ให้เปิดเข้าออกได้
ลาไล	ไปมา เอียงกราย
กาหลา	เหมือนดอกไม้
พันธุ์	สู้รบ
หลุมพี	ชื่อปาล์มชนิดหนึ่ง ขึ้นเป็นกอในป่าพรุและที่ชื้นแฉะทางภาคใต้ ผลเป็นช่อใหญ่
สตูล	กระท้อน
สลาดัน	ลม
ว่าว	เครื่องเล่นอย่างหนึ่ง
ตะเบ๊ะ	ทำวันทยหัตถ์ (ภาษาปาก)
โสร่ง	ผ้าถุงเป็นถุงมีลวดลายต่างๆ อย่างชาวมาลาญุ่น มลายูใช้ Sarong sarung
กอและ	เรือประมง

ตัวอย่างคำที่มาจากภาษาชวา

แบหลา	การฆ่าตัวตายตามสามี	แดหวา	เทวา
บุหงา	ดอกไม้	สังคาตา	พ่อ
กิดาหยัน	มหาดเล็ก	สะตาทัน	สวนดอกไม้
โนรี	นกแก้ว	สะการะตาทา	ดอกกรรณิการ์
กุหนุง	ภูเขาสูง	บุหร่ง	นก
สะการะ	ดอกไม้	บุหลัน	พระจันทร์
ยิหวา	ดวงใจ	ระตู	เจ้าเมืองน้อย
ระเด่น	โอรส รัชดาของกษัตริย์เมืองใหญ่	ยาหยัง	ชนะศัตรู
อิเหนา	ชายหนุ่ม, พระยุพราช	กะหลาป่า	ชื่อเมืองในเกาะชวา
ละจิต	ฟ้า, ชั้นเทวดา	ลูสา	วันมะรืน
ละลัด	แมลงวัน	ตุนาหัง	คู่หมั้น
ข้าหรีม	ขนม	ยาหัด	ข้าว, ไม้ตี, หยาบ
ยาหี	น้อง, ที่รัก	วินันตู	น้องเขย
สาหรี	น่ารัก, ดี	บันเหนง	เข็มขัด

กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ

กิจกรรม ๔

ขีดเส้นใต้คำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต จากประโยคที่กำหนด และอธิบายหลักการ
พิจารณาให้เข้าใจอย่างชัดเจน

๑. น้องชวนคุณพ่อไปเที่ยวสวนสัตว์
๒. พ่ออ่านหนังสือพิมพ์บริเวณหน้าบ้าน
๓. คุณยายตำน้ำพริกส่งเรือไปถวายพระที่วัด

กิจกรรม ๕

ก. ค้นหาความหมายของคำต่อไปนี้จากพจนานุกรม พร้อมทั้งบอกที่มาของคำ

๑. ฉนำ	๒. สบู่
๓. ขยม	๔. มัจฉา
๕. ตะกั่ว	๖. ขมิง
๗. ไผท	๘. บุปผา
๙. กุหลาบ	๑๐. เจริญ

ข. ค้นหาคำที่มาจากภาษาเขมรที่ไทยนำมาใช้เป็นคำราชาศัพท์ อย่างน้อย ๑๐ คำ พร้อมทั้งบอกความหมายให้ชัดเจน

กิจกรรม ๖

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๖-๗ คน ช่วยกันรวบรวมคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์หรือวารสาร โดยแยกประเภทตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. คำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต
๒. คำที่มาจากภาษาเขมร
๓. คำที่มาจากภาษาอังกฤษ
๔. คำที่มาจากภาษาจีน
๕. คำที่มาจากภาษาชาว
๖. คำที่มาจากภาษาอาหรับ
๗. คำที่มาจากภาษาทิเบต
๘. คำที่มาจากภาษาญี่ปุ่น

การใช้ภาษา

การถอดคำประพันธ์

การถอดคำประพันธ์ คือ การแปลความจากร้อยกรองให้เป็นร้อยแก้วโดยรักษาใจความเดิมไว้อย่างสมบูรณ์ การถอดคำประพันธ์ต้องพิจารณาคำศัพท์ที่ผู้แต่งนำมาใช้ ว่าใช้ในความหมายอื่นมิใช่ความหมายโดยตรงหรือไม่ เช่น โคลงนฤพุมนาการ บทที่ ๑๐ หัวข้อ เพราะไม่หลงเชื่อข่าวร้าย ซึ่งเป็นบทเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ใจความในบาทที่ ๔ มีว่า “ยังบ่คว่นยักย้าย ตื่นตื่นก่อนกาล” คำว่า ยักย้าย มีความหมายโดยตรงจากจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง แต่ผู้แต่งใช้ในความหมายว่าวันไหวหวาดกลัว (ไปกับเรื่องร้ายที่ได้ยินได้ฟังมา)

การถอดคำประพันธ์อาจขยายความออกไปบ้างเพื่อให้ได้ใจความชัดเจนและถ้อยคำสำนวนสละสลวย ถ้าผู้เขียนกล่าวย่อเนื้อความซ้ำกัน บางครั้งอาจตัดทอนเนื้อความ เพราะหากถอดความทั้งหมดจะทำให้เนื้อความยืดเยื้อ ไม่กระชับรัดกุม

ตัวอย่าง

โลทันสารถิขุนमार	เป็นเทพบุตรความ
ขับท้ายที่นั่งข้างทรง	
บรรดาโยธาจักรรงค์	เปลี่ยนแปลงกายคง
เป็นเทพไทเทวัญ	
ทัพหน้าอารักขไพรีสณฑ์	ทัพหลังสุบรรณ
กิณรนาคนาคา	
ปิกชัยฤทธิวิทยา	คนธรรพ์ปีกขวา
ตั้งตามตำรับทัพชัย	

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, บทพากย์เสรจวัน)

ยักษ์แปลงเป็นโลทันสารถิของพระอินทร์ มีหน้าที่บังคับท้ายข้างพระที่นั่งของพระอินทร์ บรรดาทหารของกองทัพยักษ์ต่างแปลงเป็นเทวดา ทัพหน้าแปลงเป็นเทพารักษ์ ทัพหลังแปลงเป็นครุฑ กิณรน และนาค ปิกชัยแปลงเป็นฤทธิและวิทยาธร ปีกขวาแปลงเป็นคนธรรพ์ จัดทัพตามตำราพิชัยสงคราม

ขันตีมีมากหมั่น	สันดาน
ใครเคาะกระแหรณ	อดกลั้น
ไปฉุนเฉียบเฉกพาล	พาเดือด ร้อนฟ่อ
ผู้ประพฤติดังนั้น	จักได้ใจเย็น

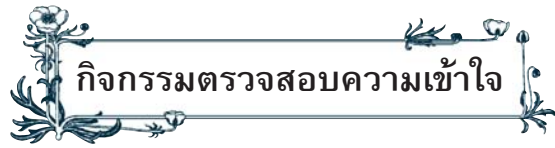
(พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, โคลงนฤพุมนาการ)

ทุกคนควรมีความอดทนโดยฝึกจนเป็นนิสัย หากผู้ใดฝึกจนมีความอดทนอดกลั้นได้แล้ว ก็จะทำให้ผู้นั้นมีจิตใจสงบเย็น หากมีใครมาทำตนเป็นพาลกับเรา เราจะสามารถอดกลั้นไว้ได้ การโกรธและตอบโต้กับคนพาลนั้นมีแต่จะนำความเดือดร้อนมาให้

อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ	ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสียในฝัก
สงวนคมสมนึกใครอีกชัก	จึงค่อยชักเชือดฟันให้บรรลือ

(สุนทรภู่, เพลงยาวถวายโอวาท)

ทั้งความคิดและความรู้เปรียบเสมือนอาวุธที่เก็บความคมไว้ในฝัก เมื่อถึงเวลาต้องพบกับผู้ที่ไม่เป็นมิตร จึงค่อยดึงอาวุธนั้นออกจากฝักเพื่อทำร้ายให้อีกฝ่ายพ่ายแพ้ไป

กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ

กิจกรรม ๗

จงถอดคำประพันธ์ต่อไปนี้นี้เป็นร้อยแก้วที่ชัดเจน

๑. ใจจิตพี่เพียงขาด พระเยาวราชมารณา
ไอ้อ่อนนุชา อนาถนักประจักษ์ใจ
พระลักษมณ์เล็งลานทเวษ พระชลเนตรเชอหลังไหล
โศกสองภวไฉน พระหฤทัยเชอพันเพื่อน
(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน นางลอย)

๒. ทรัพย์มีสี่ส่วนไซร้ ปูนปั้น
ภาคหนึ่งพึงเกิดขึ้น เก็บไว้
สองส่วนเบ็ดเสร็จสรรพ การกิจ ใช้นา
ยังอีกส่วนควรให้ จ่ายเลี้ยงตัวตน
(สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร, โคลงโลกนิติ)

๓. ความรู้คู่เปรียบด้วย กำลัง ภายเฮย
สุจริตคือเกราะบัง ศาสตร์พ้อง
ปัญญาประดุจดั่ง อาวุธ
กุศลต่างโล่ป้อง อาจกล้วกลางสนาม
(พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, ประชุมโคลงสุภาษิต)

๔. ถึงสามเสนแจ้งความตามสำเนียง เมื่อแรกเรียกสามแสนทั้งกรุงศรี
ประชุมจุดพุทธรูปในวารี ไม่เคลื่อนที่ชลธารบาดาลดิน
จึงสาปนามสามแสนเป็นชื่อคั่ง เอลอวาทรงกลับเรียกสามแสนสิ้น
นี้หรือรักจะมิน่าเป็นราชิน แต่ชื่อดินเจียวยังกลายเป็นหลายคำ
(สุนทรภู่, นิราศพระบาท)

๕. พระเสด็จโดยแดนชล ทรงเรือต้นงามเฉิดฉาย
กิ่งแก้วแวววพรณราย พายอ่อนหยับจับงามอน
นาวาแน่นเป็นขนัด ล้วนรูปสัตว์แสนยาก
เรือเร็วทิวธงสลอน สาครลั่นครื้นครื้นฟอง
(เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร, กาพย์เห่เรือ)

ภาพพจน์

ภาพพจน์ คือ กลวิธีที่ผู้แต่งใช้ในการเรียบเรียงถ้อยคำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังคิดเห็นเป็นภาพ กระบวนการของผู้อ่านหรือผู้ฟัง จนเกิดความรู้สึกกระทบใจ สะเทือนใจ ภาพพจน์นิยมใช้กันมากในการประพันธ์ เช่น

๑. **อุปมา** คือ การเปรียบเทียบโดยเปรียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยนำสองสิ่งที่ต่างจำพวกกันแต่มีลักษณะเด่นเหมือนกันมาเปรียบเทียบกัน และใช้คำแสดงความเปรียบเทียบว่า เหมือน คล้าย ดัง ตั้ง แฉก เช่น เพียง เพียง ราว กล ดุจ ประดุจ ประหนึ่ง เสมือน ต่าง

ตัวอย่าง

คุณแม่หนาหนัก เพียง	พสุธา
คุณบิด ดุจ อา-	ภาคกว้าง
คุณพี่ พ่าง ศิขรา	เมรุมาศ
คุณพระอาจารย์ อ้าง	อาจ สู้ สาคร

(สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร, โคลงโลกนิติ)

กวีใช้คำว่า “เพียง” เปรียบเทียบพระคุณของแม่กับแผ่นดิน (พสุธา) ใช้คำว่า “ดุจ” เปรียบเทียบพระคุณของพ่อกับท้องฟ้า (อากาศ) ใช้คำว่า “พ่าง” เปรียบเทียบพระคุณของพี่กับภูเขา (ศิขราเมรุมาศ) และใช้คำว่า “สู้” เปรียบเทียบพระคุณของครูกับท้องน้ำ (สาคร) โดยใช้ลักษณะเด่นคือ ความกว้างและความยิ่งใหญ่มาเปรียบเทียบ

๒. **อุปลักษณะ** คือ การเปรียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยนำสิ่งสองสิ่งต่างจำพวกกันแต่มีลักษณะเด่นเหมือนกันมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้คำแสดงความเปรียบเทียบว่า เป็น คือ แต่บางครั้งอาจจะคำว่า เป็น คือ ก็ได้

ตัวอย่าง

ความรัก เป็น ยาพิษชนิดหนึ่ง	เป็น น้ำผึ้งจากแดนอันแสนหวาน
เป็นความสุขเป็นทุกข์ที่ทอราวน	เป็นทางผ่านของใจใครบางคน

(มุทิตา, บทกลอนสอนใจ)

กวีใช้คำว่า “เป็น” เปรียบเทียบความรักว่าเป็นทั้งยาพิษและน้ำผึ้ง

ลูกคือดวงใจพ่อแม่	ละอายใจคือความเป็นไทยที่แท้จริง
-------------------	---------------------------------

กวีใช้คำว่า “คือ” เปรียบ “ลูก” ว่ามีความสำคัญเทียบเท่ากับดวงใจของพ่อแม่ และเปรียบ “ความละอายใจ” กับความเป็นไทย โดยใช้ลักษณะเด่นมาเปรียบเทียบกัน

ชายข้าวเปลือกหญิงข้าวสารโบราณว่า
เราก็จิตคิดดูเล่าเขาก็ใจ

น้ำผึ้งเรือเสือผึ้งป่าอชฌาสัย
รักกันไว้ดีกว่าชังระวังการ
(หม่อมเจ้าอิศรญาณ, *อิศรญาณภาษิต*)

กวีเปรียบผู้ชายว่าเป็นข้าวเปลือก และเปรียบผู้หญิงว่าเป็นข้าวสาร โดยการนำสิ่งสอง
สิ่งต่างจำพวกกันแต่มีลักษณะเด่นเหมือนกันมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำว่า “เป็น” แต่ในคำ
ประพันธ์ได้ละคำว่า “เป็น” ไว้

๓. บุคลาธิษฐาน หรือ **บุคลลวัต** หรือ **บุคลลสมมุติ** คือ การสมมุติสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์
ให้มีกิริยาอาการหรือมีความรู้สึกนึกคิดเหมือนมนุษย์

ตัวอย่าง

สัตว์ภณบรรพตทั้งหลาย อ่อนเอียงเพียงปลาย
ประนมประนมขมขัย

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, *บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน เอรಾವัน*)

กวีสมมุติให้ภูเขา (สิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ สิ่งที่ไม่มีชีวิต ทำกิริยาอาการหรือมีความรู้สึกนึกคิด
เหมือนมนุษย์) ให้เป็นคนที่พากันน้อมศีรษะ พนมมือไหว้พระราม

๔. อติพจน์ คือ การกล่าวเกินความจริง การกล่าวเช่นนี้ปรากฏในชีวิตประจำวัน เป็นวิธี
แต่งที่เจตนาให้ข้อความนั้นมีน้ำหนักมากขึ้น ผู้ฟังหรือผู้อ่านจะรู้สึกใกล้เคียงกับความรู้สึกของ
ผู้แต่ง

ตัวอย่าง

เสียงพลโห่ร้องเอาชัย เลื่อนลั่นสนั่นไป
พิภพเพียงทำลาย

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, *บทพากย์รามเกียรติ์ ตอน เอรಾವัน*)

เมื่อจะกล่าวว่ากองทัพของพระรามยิ่งใหญ่ เสียงโห่ร้องเอาชัยดังก็ก้องมาก กวีก็ใช้
ภาพพจน์เปรียบเกินจริง (อติพจน์) ว่า เสียงดังสนั่นราวกับโลกจะพินาศ

๕. สัทพจน์ คือ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ การเลียนเสียงธรรมชาติเป็นกลวิธีการ
ประพันธ์อย่างหนึ่งที่ถ่ายทอดเสียงต่าง ๆ ที่ไม่ใช่คำพูดไว้ในบทประพันธ์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก
ว่าได้ยินเสียงนั้นๆ ตามเนื้อเรื่องไปด้วย

ตัวอย่าง

วังเอ๋ยวังเวง	ห้วงแห่ง! ย่ำคำระฆังขาน
ฝูงวัวควายผ่ายลาทิวกาล	ค่อยค่อยผ่านห้องทุ่งมุงถิ่นตน
ชวานาเหนื่อยอ่อนต่างจรกลับ	ตะวันลับอับแสงทุกแห่งหน
ทิ้งทุ่งให้มืดมัวท่วมฉนทล	และทั้งตนดูเปลี่ยวอยู่เดียวเอย

(พระยาอุปทิศศิลปสาร, *กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า*)

กวีใช้คำว่า ห้วงแห่ง เลียนเสียงระฆัง

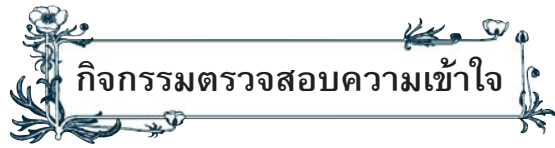
๖. สัญลักษณ์ คือ การนำสิ่งที่เป็นรูปธรรมมาแทนสิ่งที่เป็นนามธรรม หรือการอธิบาย
ความหมายของ “สิ่งหนึ่ง” โดยต้องตีความหรือต้องนำสิ่งอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงหรือเหมือน
กันมาเปรียบ เพื่อให้เข้าใจคุณสมบัติของสิ่งนั้นอย่างถูกต้อง และเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป ไม่ใช่
เป็นที่เข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม เช่น

ตัวอย่าง

อันของสูงแม้ปองต้องจิต	ถ้าไม่คิดปิ่นปายจะได้หรือ
ไม่ใช่ของตลาดที่อาจซื้อ	ฤาแย่งยื้อถือได้โดยไม่ยอม
ไม่คิดสอยมัวคอย ดอกไม้ ไผ่ร่วง	คงชวดดวง บุปผชาติ สะอาดหอม
ดูแต่ ภุมริน เที่ยวบินตอม	จึงได้ตอมดมกลิ่น สุมาลี

(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, *ท้าวแสนปม*)

กวีใช้คำว่า “ดอกไม้ บุปผชาติ และสุมาลี” เป็นสัญลักษณ์แทนผู้หญิงหรือเพศหญิง
และใช้คำว่า “ภุมริน” เป็นสัญลักษณ์แทนผู้ชายหรือเพศชาย

กิจกรรม ๘

ก. อ่านข้อความหรือคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบว่าเป็นภาพพจน์ประเภทใด

๑. พังทรรมะเมื่อใจใกล้จะดับ ความมืดกลับเป็นทางสว่างไสว
๒. อันมือไกวเปลไซ้แต่ไรมา คือหัตถาครองพิภพจบสากล
๓. จะฝ่าเมฆที่มัวหม่น เพื่อดันดันสู่จุดหมาย
๔. ฉันทนคอยเรอนานจนขาฉันทนกลายเป็นหินไปแล้วนะ
๕. น้ำพระเนตรพุทธรูปหยดจวบพื้น เจดีย์ยืนอาลัยโบสถ์ไหวหวั่น
๖. ผู้หญิงคนนั้นตาสวยเหมือนดวงดาวบนท้องฟ้าเลย
๗. ใครๆ ก็รู้ว่าลูกเป็นไซ้ทองคล้องใจพ่อแม่
๘. ตั้งแต่ฉันมีเรื่องกับสมใจ ฉันรู้สึกทั้งรักทั้งเกลียดเขาเลย
๙. จะประมวลเทวษไว้ พระชลนัยน์ที่ไผ่หา
ดินฟ้าและยมนา ไม่เท่าเทียมที่เรียมตรอม
๑๐. กาลเวลาผ่านไปรวดเร็วปานประหนึ่งติดปีกบิน

ข. วิเคราะห์ว่าคำประพันธ์ข้อใดมีภาพพจน์ประเภทเดียวกันกับภาพพจน์ต้นแบบ

๑. สาครจะต่างเมือง ลิขรเนื่องจะต่างเมรุ
 - ๑) จงอย่าใช้วาจาแทนอาวุธ บริสุทธีใจจริงต้องนั่งเฉย
 - ๒) น้ำฟ้าเหมือนน้ำตา อากายาสีดาเดียว
๒. พระน้องเอยเสียดายนัก พระวรพักตร์ดังดวงเดือน
 - ๑) ผีเสื้อเกาะกลีบดอกไม้อแล้วให้ไผ่ หมดแรงโรยโบยบินไปถิ่นไหน
 - ๒) ฉันก็เหมือนผีเสื้อเมื่อปีกขาด ทำผิดพลาดจึงหมดแรงไปแห่งไหน
๓. ควักหัวใจออกมาพุดพิสุจน์แล้ว อย่าให้แคล้วคลาดคลาจะอาสัญ
 - ๑) จะอ้อมองค์กว่าจะม้วย จะตายด้วยเมื่อไฟซุม
 - ๒) ดวงตานันมืดตลบอดสนิท ในดวงจิตมองเห็นทางสว่างไสว
๔. ผ่านปราสาทราชวังฟังลงสิ้น เสียงอิฐดินคร่ำครวญทวนความหลัง
 - ๑) วันเวลาที่โศกเศร้าก้าวผ่าน ถ้าวันวานเป็นอย่างนี้จะดีกว่า
 - ๒) นั่งนับทรายทุกเม็ดทุกเกล็ดดิน ดับถวิลที่รำหาและอาวรณ์

๕. ดูสูงเลศเจ็ดเจลาผิวขาวสวย เดินนานวยขาขาวแต่ก้าวสั้น
 - ๑) ย่ายร้อนแรงเหมือนแดดที่แผดเผา ย่ายร้อนร่ำเหมือนใจถูกไฟเผา
 - ๒) หิมะเริ่มโปรยปรายคล้ายสายเส้น ความร้อนรุ่มแนบเนาเป็นเงาแฝง
๖. หนังสือคือละครโรงใหญ่ อะไรที่เกี่ยวกับชีวิต ไม่ว่าสูงว่าต่ำมีอยู่ในหนังสือพิมพ์ทั้งสิ้น
 - ๑) นานาประเทศล้วน นับถือ
คนรู้หนังสือ แต่งได้
ใครเกลียดอักษรคือ คนป่า
ใครเยาะกวีไซ้ แน่แท้คนดง
 - ๒) บอบบางดังดวงแก้ว แต่ร้ายแล้วเป็นแนวราว
๗. ดาวเดือนจะต่างเทียน วิเชียรแก้วกลีบจกกล
 - ๑) โบกมือเพื่ออำลา มองสบตาก่อนمينไป
 - ๒) เพลงพลีรั่วระวิพรหม ดังสุขสมเพลงคนธรรพ์
๘. ค้อนทองเสียงร้องปองเป้ง เพลินฟังวังเวง
อึกเร้งร้องลงเซิง
 - ๑) เห็นกว้างอย่างเอื้องข้าเลื่องเดิน เหมือนอย่างนางเชิฐ
พระแสงสำอางข้างเคียง
 - ๒) ยุงทองร้องกระโถ้งโห่งดัง เพียงฆ้องกลองระฆัง
แดรสังข์กังสดาลขานเสียง

การเขียนชี้แจง

การเขียนชี้แจง คือ การเขียนอธิบายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

๑. เพื่อป้องกันหรือแก้ไขความเข้าใจผิด เช่น การยกเลิกค่าปรับ ในกรณีที่นักเรียนคืนหนังสือช้ากว่ากำหนด บรรณารักษ์จะเขียนชี้แจงเป็นประกาศให้เข้าใจและแจ้งอัตราค่าปรับอย่างชัดเจน

๒. เพื่อชี้แจงเรื่องที่ไม่เป็นไปตามปกติ เช่น คำชี้แจงของโรงเรียนเรื่องการเลื่อนวันสอบปลายภาคออกไปโดยไม่มีกำหนด ประกาศของทางราชการให้ลดธงลงครึ่งเสา

๓. เพื่ออธิบายเรื่องเดิมให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การชี้แจงระเบียบการเข้าสอบ การชี้แจงเรื่องการทำบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับบุคคลที่มีอายุครบ ๗ ปีบริบูรณ์

ประเภทการเขียนชี้แจง

การเขียนชี้แจงแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. **คำนำ** การเขียนคำนำในหนังสือต่างๆ มักจะเป็นการอธิบายและการชี้แจงให้เข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์หรือเนื้อหาของหนังสือนั้น

๒. คำแนะนำ เป็นการเขียนชี้แจงให้ทำหรือปฏิบัติเพื่อประโยชน์แก่ผู้ใช้ เช่น คำแนะนำการใช้ยา คำแนะนำการใช้เครื่องสำอาง

๓. ประกาศ เป็นการเขียนชี้แจงในลักษณะข้อความที่แจ้งให้ทราบทั่วกัน เช่น ประกาศเรื่องการปิดโรงเรียนเนื่องจากเกิดอุทกภัย ประกาศเรื่องการปิดการจราจรในถนนบางสาย

๔. จดหมาย จดหมายหลายชนิดทั้งจดหมายส่วนตัว จดหมายกิจธุระ และจดหมายราชการที่มีจุดประสงค์เพื่อทำความเข้าใจเป็นการชี้แจงได้ทั้งสิ้น เช่น นักเรียนเขียนชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงเหตุผลว่า เหตุใดนักเรียนจึงไม่กลับบ้านที่ต่างจังหวัดในช่วงปิดภาคเรียน ร้านค้าศึกษาภัณฑ์พาณิชย์เขียนจดหมายถึงนักเรียนชี้แจงว่าเหตุใดจึงไม่อาจรับนักเรียนเข้าทำงานในช่วงปิดภาคเรียนได้

ตัวอย่าง การเขียนชี้แจง

จดหมายชี้แจง

หอพักประสานมิตร

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

กราบทูลคุณแม่ที่เคารพอย่างสูง

หนูได้รับจดหมายที่คุณแม่เขียนถึงหนูและถามเรื่องที่หนูขอค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก ๓๐๐ บาทแล้ว หนูต้องกราบขอโทษที่ไม่ได้เรียนให้คุณแม่ทราบอย่างละเอียด ภาคเรียนนี้ทางโรงเรียนจัดสอนเสริมภาษาอังกฤษในวันเสาร์ ซึ่งแต่เดิมนั้นหนูเรียนกับอาจารย์ชาวไทย แต่ภาคเรียนใหม่นี้หนูลงทะเบียนขอเรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศ จึงต้องชำระค่าเรียนเพิ่มขึ้นอีก ๓๐๐ บาท หนูต้องการสนทนากับเจ้าของภาษาโดยตรงเพื่อสำเนียงภาษาจะได้ดีขึ้นค่ะ หนูขอขอบพระคุณคุณแม่มากที่กรุณาส่งเงินเพิ่มให้ตามที่หนูต้องการ

สุดท้ายนี้หนูหวังว่าคุณพ่อคุณแม่และน้องๆ คงสบายดี ส่วนหนูสบายดีค่ะ หนูจะตั้งใจเรียนและจะเขียนจดหมายถึงทางบ้านอย่างสม่ำเสมอค่ะ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ทิพย์สุดา

ประกาศชี้แจง

ประกาศการไฟฟ้านครหลวง

ที่ ๓๑/๒๕๕๔

เรื่อง โครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ (เพิ่มเติม)

ตามที่ได้ออกประกาศการไฟฟ้านครหลวง ที่ ๒๙/๒๕๕๔ เรื่อง โครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ ซึ่งดำเนินการตามมติคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แล้วนั้น เนื่องจากมีสาระสำคัญเกี่ยวกับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ ที่ควรประกาศเพิ่มเติม การไฟฟ้านครหลวงจึงขอประกาศเพิ่มเติม โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้นำค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (F_t) ในปัจจุบัน จำนวน ๐.๙๕๘๑ (ศูนย์จุดเก้าห้าแปดหนึ่ง) บาทต่อหน่วย ไปรวมในโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าขายปลีกปัจจุบัน รวมทั้งให้กระจายภาระค่าไฟฟ้าจากการอุดหนุนค่าไฟฟ้าสำหรับผู้ใช้น้ำบ้านอยู่อาศัย (ประเภท ๑.๑) ซึ่งติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าขนาด ๕ (๑๕) แอมแปร์ และใช้ไฟฟ้าไม่เกิน ๙๐ (เก้าสิบ) หน่วยต่อเดือน ให้ผู้ใช้ไฟฟ้าทุกประเภท รวมถึงผู้ใช้ไฟฟ้าที่เป็นลูกค้าตรงของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน ยกเว้น ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย กิจการขนาดเล็ก และประเภทสูบน้ำเพื่อการเกษตร โดยให้ประกาศใช้ตั้งแต่ค่าไฟฟ้าในรอบเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ เป็นระยะเวลา ๒ ปี และให้มีการทบทวนในปี ๒๕๕๖ เพื่อประกาศใช้ตามขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๒. กำหนดค่า F_t ขายปลีกสำหรับการเรียกเก็บจากผู้ใช้น้ำในเรียกเก็บค่าไฟฟ้าประจำเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๕๔ เท่ากับ -๖.๐๐ (ลบหก) สตางค์ต่อหน่วย (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

รายละเอียดต่าง ๆ ของโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ เผยแพร่ที่การไฟฟ้านครหลวงเขต และเว็บไซต์ของการไฟฟ้านครหลวง

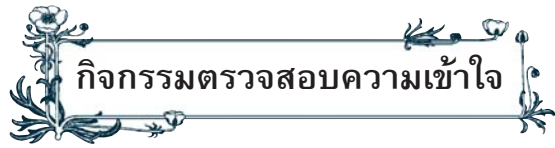
จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(ลงชื่อ) อاهر สิ้นสวัสดิ์

(นายอاهر สิ้นสวัสดิ์)

ผู้ว่าการ

กิจกรรม ๙

พิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้เป็นการเขียนชี้แจงหรือไม่

๑. การที่นักเรียนมาถึงโรงเรียนไม่ทันเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติไม่ได้หมายความว่านักเรียนผู้นั้นมีความประพฤติไม่ดีเสมอไป
๒. ร้านขนมหม้อแกงแม่บุญล้นไม่สามารถส่งขนมมาให้ท่านตามจดหมายสั่งซื้อได้เนื่องจากวัตถุดิบในการผลิตขาดแคลนชั่วคราว
๓. วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอจะหยอดให้เด็กอายุไม่เกิน ๕ ปี เด็กที่มีอายุเกินกว่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องได้รับการหยอด
๔. ต้นทองอุไรเป็นต้นไม้ที่มีดอกสีเหลืองสวยงาม ทนทุกสภาพดินฟ้าอากาศ สามารถปลูกเป็นแนวยาวเพื่อป้องกันแมลงรบกวนได้เป็นอย่างดี
๕. เงินออมของนักเรียนทุกบาททุกสตางค์จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนเองในอนาคต
๖. การลอยกระทงเป็นประเพณีอันดีงามที่ควรรักษาไว้ แต่ควรเลือกใช้วัสดุธรรมชาติในการทำกระทง เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมของแม่น้ำและเพื่อระบบนิเวศที่ยั่งยืนต่อไป
๗. หนังสือสารคดีชุดนี้พิมพ์ขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
๘. การรับประทานอาหารสมควรรับประทานก่อนอาหารกลางวัน และไม่ควรดื่มน้ำส้มหรือน้ำมะนาวในมือนั้น เพราะวิตามินซีในน้ำผลไม้ดังกล่าวจะทำลายฤทธิ์ทางยาของโสม
๙. ห้องสมุดของโรงเรียนเปิดให้บริการเวลา ๐๗.๐๐-๑๗.๐๐ น. ทุกวัน เว้นวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์
๑๐. เนื่องจากพายุโซนร้อนจะพัดผ่านจังหวัดชุมพรในวันนี้ จึงขอให้ชาวประมงงดการออกเรือและอพยพออกจากพื้นที่ซึ่งเป็นทางผ่านของพายุก่อนเวลา ๑๙.๐๐ น.

